

Årsrapport

2019

Innhold

Ledelsen i Brage Finans.....	6
Styret i Brage Finans	8
Styrets beretning.....	9
Resultatregnskap.....	17
Årlig resultatutvikling.....	18
Balanse	19
Kontantstrømoppstilling.....	20
Noter til regnskapet	21
Revisors beretning.....	51

Adm. Direktør Jack Iversen

Unike kunder og medarbeidere bak sterk utvikling

Brage Finans har igjen levert det beste årsresultatet noensinne. Dette er en tradisjon vi ønsker å holde frem med. Den positive utviklingen er resultatet av våre kunders vekst, og innsatsen medarbeiderne i Brage Finans har gjort siden selskapet ble etablert for snart ti år siden.

2. juni 2020 markerer vi vårt tiårsjubileum. Jeg kan trygt slå fast at den humørfylte og kreative tiåringen har utviklet seg raskt. Brage Finans har enda ikke nådd tenårene, men er likevel godt voksen. Siden vårt første hele driftsår i 2011 har vi hatt en kontinuerlig vekst. Veksten i portefølje, produkter, kontorer, eiere og medarbeidere reflekterer en jevn, høy tilgang på nye kunder, samtidig som eksisterende kunder benytter seg stadig mer og oftere av våre produkter. Vår vekst er langt over den generelle markedsveksten i bransjen. Hva er forklaringen, hva er det som skiller oss fra andre?

Vi kjenner våre kunder og svarer raskt

Mitt ansvar er at våre medarbeidere er kompetente og relevante. De er ambisiøse, dyktige, arbeidsomme og alltid opptatt av å utvikle seg. De ser kundens behov, de fatter raske avgjørelser og dermed er vi et selskap som er lettbeint. Vi trenger ikke sende saker ut av landet for å fatte en avgjørelse. Vi er lokalt forankret. Det betyr at vi kjenner våre kunder, vi vet hvem de er og hva de kan. Kundene våre ønsker å vokse. Der kommer vi inn i bildet og hjelper dem til å møte den veksten de selv opplever i sine markeder. Enten det er innen industri, samferdsel, entreprenørvirksomhet, havbruk, landbruk, eller privatkunder som vil ha seg en ny bil. Vi hjelper våre kunder med å finne fram til den beste finansieringsløsningen tilpasset deres behov. Når vi har unike kunder, må vi ha unike medarbeidere.

Vi har vokst sammen med kundene

Vi vet at kundene setter pris på at vi gir raske tilbakemeldinger. Vi ønsker å løse våre kunders behov. På den måten har Brage Finans vokst sammen med dem. Flere av kundene har vært med oss helt siden etableringen av selskapet. I fellesskap skal vi i Brage Finans gjøre alt det vi kan for at de langsiktige gode relasjoner med kundene våre fortsetter i fremtiden. Det gleder meg stort å

se at våre kunder lykkes, at de har suksess. Jo bedre kundene våre gjør det, jo bedre forutsetninger har vi for å være en god samarbeidspartner for dem, både i oppgangstider og nedgangstider.

Arbeider målrettet for bedre bærekraft og klima

Jeg er opptatt av at våre medarbeidere trives og har en trygg arbeidsplass å gå til. Det er viktig for meg at vi har stor takhøyde og at de ansatte behandles med respekt, derfor er det viktig at alle ansatte kjenner til at vi har gode varslingsrutiner og at det er nulltoleranse for trakassering og diskriminering i selskapet. Det ble en sterkt økende bevissthet knyttet til bærekraft og klima i 2019. Det viser at til tross for den krevende situasjonen vi er i, beveger vi oss i riktig retning. Jeg er stolt av at vi i 2019 tydelig har satt bærekraft på dagsorden. Som en av de første i vår bransje ble vi sertifisert som miljøfyrtårn, etter det nye kriteriesettet for bank og finans. Tidlig i 2020 lanserte vi vårt grønne rammeverk, med beste karakter. Vi arbeider aktivt med klima- og miljøspørsmål og stimulerer kundene våre til å ta grønne valg. For eksempel belønner vi kunder som kjøper miljøvennlige biler igjennom å tilby de Grønt billån. Disse oppnår lån med lavere renter og mindre gebyrer.

Digital satsing inkluderer alle

Jeg er veldig opptatt av at vi investerer i våre medarbeidere. Et eksempel er vår satsing på den digitale utviklingen og samspillet med selskapets eierbanker. På en måte kan vi si at Brage Finans både har den minste IT-avdelingen, samtidig som vi har den største. Formelt sett har vi en person på IT, men i realiteten er alle de 80 medarbeiderne i Brage Finans på IT-avdelingen, siden samtlige av dem på en eller annen måte er aktive deltakere i IT-utvikling. For å styrke den digitale kompetanse har vi en lang praksis med at alle ansatte skal delta på tvers av de ulike avdelingene i våre mange utviklingsprosjekter. Dette utviklingsarbeidet skjer

hele tiden, hver dag. Dette gir meg trygghet for at vi raskt skal kunne omstille oss.

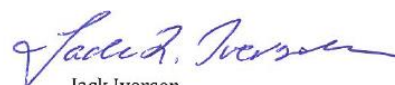
Vi er rigget for videre vekst

Ingen vet hvordan Brage Finans vil utvikle seg de kommende årene. Men en ting er sikkert, vi er i en bransje i kontinuerlig utvikling, og Brage Finans vil nok ha flere produkter og tjenester i fremtiden. På bakgrunn av at jeg vet at vi er i fremste rekke innen den teknologiske utviklingen, er jeg trygg på at vi skal møte fremtidens krevende utfordringer på en god måte. Der vi er i dag, skal vi ikke være i fremtiden. Veksten vår vil fortsette, om enn kanskje ikke i like høy takt som de første årene av

vårt selskaps historie, men vi er rigget for å ta imot en fortsatt betydelig vekst i både antall kunder, regioner, medarbeidere og dermed portefølje. Vår vekst i jubileumsåret skal skje i god Brage tradisjon. Vi skal ha en vekst som gjenspeiler den gode sparebankkulturen, basert på lokal forankring og lav og moderat risiko.

Veien videre blir spennende. Vi gleder oss til snart å bevege oss inn i tenårene, med alle de muligheter vi vet at den perioden vil gi oss i Brage Finans!

Bergen, 27.01.20

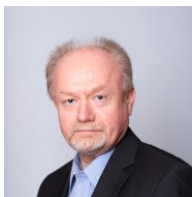
Jack Iversen
Administrerende Direktør

Ledelsen i Brage Finans

Jack Iversen (1962) : Administrerende Direktør

Jack Iversen har vært administrerende direktør siden stiftelse av selskapet og har mer enn 30 års erfaring fra finansieringsbransjen. Har tidligere vært direktør i IT Finans/De Lage Landen.

Terje Brurås(1965) : Viseadministrerende Direktør

Terje Brurås har vært viseadministrerende direktør siden stiftelse av selskapet og har mer enn 30 års erfaring fra finansieringsbransjen. Har tidligere vært regiondirektør i De Lage Landen, samt ass.direktør i IT Finans og DNB Finans.

Bodil Huus Bolstad(1971) : Økonomi- og Finansdirektør

Bodil Huus Bolstad har vært økonomi- og finansdirektør siden stiftelsen av selskapet og har 14 års erfaring fra revisjon og rådgivning innenfor blant annet bank og finans. Har tidligere vært direktør i PWC.

Sissel Eilertsen(1964) : Direktør Kreditt og Spesialengasjement

Sissel Eilertsen har vært direktør for kreditt siden stiftelsen av selskapet og har mer enn 30 års erfaring fra finansieringsbransjen. Har tidligere vært leder for risikoanalyse i DNB Finans.

Grønt billån
med ekstra gode betingelser

Styret i Brage Finans

Jan Erik Kjerpeseth (1971): Styrets leder

Styreleder siden desember 2013. Kjerpeseth er i dag konsernsjef i Sparebanken Vest. Styreleder i Frende Liv, Frende Skade, Brage Finans, Finance Innovation og BKK. Styremedlem i Finans Norge og Vipps. Utdannet sivilmarkedsfører fra Norges Markedshøyskole, samt MBA fra Heriot-Watt University og Executive MBA i merkevareledelse fra Norges Handelshøyskole.

Stein Hannevik(1954): Styrets nestleder

Styremedlem i Brage Finans siden juni 2014 og nestleder siden 2018. Hannevik er i dag styreleder i Sparebanken Sør. Stein Hannevik er tidligere mangeårig administrerende direktør i Sparebanken Pluss og innehar av en rekke styreverv i blant annet Sørmeqleren, Varodd AS, Norne Securities med flere.

Kim Fordyce Lingjærde (1959): Styremedlem

Styremedlem i Brage Finans siden september 2014. Lingjærde er finansdirektør i Fana Sparebank. Han har 30 års erfaring fra ulike stillinger innen bank og finans. I Bergens Skillingsbank/ Bergensbanken, senere Handelsbanken, var han administrasjonssjef og direksjonssekretær og hadde også ansvar for IR. Lingjærde er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole.

Bjørn-Tore Brønlund (1968): Styremedlem

Styremedlem i Brage Finans siden 2018. Brønlund er i dag direktør for bedriftsmarked i Helgeland Sparebank. Ansatt som bedriftsmarkedssjef i Helgeland Sparebank, Mo i Rana i 2009. Utdannet diplomøkonom BI (1991) og Master of management, Strategi og ledelse ved NTNU (2014).

Alf Inge Flokketvedt (1966): Styremedlem

Har vært styremedlem i Brage Finans siden stiftelsen av selskapet. Flokketvedt er i dag banksjef i Skudenes & Aakra Sparebank og sitter blant annet som styremedlem i Eiendomsmeqler A.

Tor Olav Langeland (1968): Styremedlem

Har vært styremedlem i Brage Finans siden juni 2018. Langeland er i dag produktdirektør i Frende Forsikring. Tor Olav Langeland er utdannet Siviløkonom fra Norges Handelshøyskolen og har 16 års erfaring fra Nordea Liv Norge der han hadde stilling som divisjonsdirektør.

Tor Arne Ness(1976) : Styremedlem

Har vært styremedlem i Brage Finans siden november 2015. Ness er i dag daglig leder i Toyota Sogn AS. Han innehar en rekke styreverv, blant annet som styreleder i Sogndal Fotball. Ness har master utdannelse i finans fra RMIT University, og har 5-års erfaring frå Toyota Financial Services.

Frank Øye(1973) : Styremedlem, ansattrepresentant

Medlem av styret siden 2016. Ansatt i Brage Finans siden 2010 der han i dag innehar stilling som ass. direktør. Øye har tidligere vært markedssjef i SG Finans AS, samt avdelingssjef/KAM i Lindorff. Utdannet med bachelor i økonomi og administrasjon fra Handelshøyskolen BI.

Styrets beretning

Brage Finans AS oppnådde i 2019 et resultat før skatt på 168,2 millioner kroner, en resultatforbedring på 74,4 millioner kroner (+79%) fra 2018. Resultatet reflekterer et høyt aktivitetsnivå i 2019 med god etterspørsel fra både nye og eksisterende kunder, god marginutvikling, fallende kostnadsprosent, kvalitetsmessig god utlånsportefølje og en styrket finansiell situasjon. Styret vurderer selskapets utvikling i 2019 som solid, og i tråd med de langsiktige målsettinger for selskapet.

Nøkkeltall for 2019(2018)

- Nysalg 1.-4.kvartal: 6,4 mrd.kr. (5,6)
- Netto renteinntekter: 330,9 mill.kr. (232,3)
- Kostnadsprosent¹: 31% (39%)
- Tap og nedskrivninger utlån: 29,6 mill.kr. (20,1)
- Resultat før skatt: 168,2 mill.kr. (93,9)
- Egenkapitalavkastning(RoE): 8,1²% (7,6%)
- Netto utlån kunder: 12,0 mrd.kr. (9,2)
- Kapitaldekning: 21,4% (16,9%)
- Uvektet kjernekapitalandel: 14,9% (12,5%)

Selskapets ambisjon er å være blant de mest kostnadseffektive selskapene i sin bransje. Det er derfor gledelig for styret å kunne konstatere at selskapet også i 2019 hadde god kostnadskontroll og betydelig lavere vekst i kostnader enn i inntekter. Dette resulterte i at selskapet kan vise til en kostnadsprosent på 31% i 2019, hvilket er en nedgang på 8 prosentpoeng fra 2018.

Selskapet har hittil benyttet seg av unntak for finansskatt ettersom en vesentlig del av selskapets virksomhet har vært direkte knyttet til leasing. Med bakgrunn i de siste års vekst innenfor billån kan selskapet ikke lengre benytte seg av unntaket. En inntreden i finansskatteregimet fra 2020 gav utslag i vesentlig økning i skattekostnaden for 2019, som en engangseffekt på 11,4 millioner kroner. Egenkapitalavkastningen for 2019 ble derfor svekket fra 8,8% til 8,1%.

Selskapet har i 2019 ytterligere styrket sin markedsposisjon. Dette er i tråd med selskapets ambisjon om å være en viktig aktør i eierbankenes markedsområder. Samtidig har det vært strategisk viktig for selskapet også å øke distribusjonen utenfor bankkanalen. I tråd med denne ambisjonen har selskapet i 2019 klart å styrke sin

markedsposisjon innenfor billån til private kunder. Dette har tilført økt diversifisering til porteføljen og bidratt til ytterligere reduksjon i porteføljerisiko.

Aksjonærene har i 2019 styrket selskapets finansielle stilling. Egenkapitalen har blitt tilført totalt 475 millioner kroner gjennom emisjoner med selskapets eierbanker. Brage Finans kan dermed ved utgangen av 2019 vise til en solid kapitaldekning (ansvarlig kapital) på 21,4%, herunder kjernekapital på 19,1%, og ren kjernekapitaldekning på 17,4%. Selskapets uvektede kjernekapital var 14,9% per 31.12.19.

Styret konstaterer at selskapets vekst ikke har gått på bekostning av kredittkvaliteten i porteføljen. Utlånsporteføljen, både bedriftsmarked(BM) og privatmarked(PM) er av god kvalitet. Hovedvekten av selskapets kunder er fortsatt i lav og moderat risikogruppe, i tråd med selskapets strategi.

Milepæler i 2019

Styret vil trekke fram følgende milepæler for 2019:

- Brage Finans har lagt bak seg et år med et meget sterkt nysalg. Totalt nysalg for 2019 endte på 6,36 milliarder kroner, en salgsøkning på 14,4% sammenlignet med 2018. Selskapet hadde ved utgangen av året en markedsandel på 7,0% innen nysalg løsøreleasing, og en markedsandel på 4,5 % innen nysalg av billån.
- Selskapets portefølje av leasing- og lånekontrakter passerte ved årsskiftet 12,0 milliarder kroner, en økning på 2,7 milliarder kroner (+30%) fra 2018.
- Brage Finans ble i høst sertifisert som Miljøfyrtårn som et av de første

¹ Sum driftskostnader/(netto driftsinntekter-provisjon til eierbanker)

² Resultat etter skatt / ((IB egenkapital-IB hybridkapital) +(UB egenkapital-UB hybridkapital))/2

finansieringsselskapene sertifisert etter de nye bransjekriteriene for bank og finans.

- Selskapet har innarbeidet bærekraftige kredittprosesser i selskapets kredittstrategi. Kredittstrategien skal støtte oppunder selskapets mål om å tilby kundene finansielle løsninger som bidrar til miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Bærekraft skal være en del av kredittarbeidet i Brage Finans, og selskapet vil fremover tilstrebe å øke andelen av grønn finansiering i porteføljen.
- Selskapet har etablert et rammeverk for grønn finansiering i tråd med internasjonale retningslinjer, herunder med en uavhengig tredjeparts erklæring fra CICERO Shades of Green. Rammeverket gir en beskrivelse av hvordan selskapet legger til rette for bærekraftig finansiering, og hvilke objekter som passerer nåløyet for kunne bli kvalifisert som «grønn».

Virksomhetsbeskrivelse

Brage Finans AS er et finansieringsselskap eid av 12 frittstående sparebanker («eierbanker»). Selskapet ble etablert i 2010 og driver sin virksomhet med utgangspunkt fra hovedkontoret i Bergen. I tillegg har selskapet salgskontorer i Kristiansand, Kragerø, Stavanger, Haugesund og Ålesund.

Selskapets virksomhetsområde er finansiering av løsøre, herunder leasing (leiefinansieringsavtaler) og salgspantlån til både bedrifter og privatpersoner. Distribusjon av selskapets produkter skjer gjennom eierbanker, via forhandlere av kapitalvarer og gjennom eget salgssapparat.

Privatmarked(PM)

Privatmarkedsområdet hadde i 2019 en meget positiv utvikling. Selskapets nysalg av lån til privatpersoner var 2,1 milliarder kroner i 2019 mot 1,9 milliarder kroner året før. Utlånsporteføljen mot privatkunder utgjorde ved utgangen av året totalt 3,4 milliarder kroner, en økning på 1,0 milliarder kroner (+42 %) sammenlignet med 2018. Ved utgangen av 2019 utgjorde billån(salgspantlån) 94% av privatmarkedsporteføljen.

Ved utgangen av 2019 utgjorde privatmarkedsporteføljen 28,9% av total utlånsportefølle. Kvaliteten i privatmarkedsporteføljen vurderes som god, og realiserte tap har vært marginale. 88,5 % av

privatmarkedsporteføljen er klassifisert i risikogruppe lav og moderat.

Bedriftsmarked(BM)

Utviklingen innenfor bedriftsmarkedsområdet har også vært solid i 2019. I tillegg til god tilstrømning av nye kunder, opplever selskapet i stor grad at eksisterende kunder velger Brage Finans på nytt. Totalt nysalg av BM produkter, i hovedsak leasingfinansiering, var i 2019 på 4,21 milliarder kroner, en økning på 0,6 milliarder kroner (+15%) sammenlignet med 2018.

Utlånsportefølle mot bedriftskunder ved utgangen av året utgjorde totalt ca 8,6 milliarder kroner. Brutto utlån økte i 2019 med 1,7 milliarder kroner, tilsvarende en vekst på 25%. Selskapets BM portefølle har god diversifisering innen både geografisk spredning, bransjer og gjenstandstyper. Porteføljen domineres av engasjementer med lav og moderat risiko.

Strategisk retning

Brage Finans har i 2019 utarbeidet ny strategiplan for perioden 2020-2022. Denne innebærer ingen endring i strategisk retning, men skisserer muligheter, rammer og forventinger for de nærmeste årene.

Selskapet skal fortsette sin organiske vekst i alle tre salgskanaler, både direkte salg, via bankkanalen og via forhandlere av kapitalvarer.

Det vil i kommende strategiperiode fortsatt være viktig for selskapet å øke distribusjonen også utenfor bankkanalen. Spesielt har vekst innenfor bilforhandlerkanalen tilført økt diversifisering til porteføljen, og dermed bidratt til ytterligere reduksjon i porteføljerisiko.

Det er viktig å påpeke at selskapets eierstruktur og distribusjonskraft gjennom bankene har vært en av nøkkelfaktorene bak Brage Finans suksess. Med den teknologiske utviklingen som skjer vil møte mellom kunde og bank i større og større grad skje gjennom digitale flater. Bankrådgivere vil i mindre grad være i direkte kontakt med kundene, hvilket stiller større krav til bankenes bruk av digitale virkemidler for å få kundene til å velge Brage Finans produkter. Det digitale samspillet med selskapets eierbanker vil derfor stå sentralt i kommende strategiperiode.

Brage Finans skal tilby produkter som er relevante for selskapets kunder. Gjennom moderne IT løsninger og en smidig organisasjon skal Brage

Finans levere finansieringsløsninger som kundene etterspør både i dag og i framtiden.

Selskapet ønsker å bidra til bærekraftig vekst for næringslivet ved lokal tilhørighet (via lokale sparebanker som eiere), tett kundeoppfølging og effektive teknologiske løsninger. For Brage Finans innebærer bærekraft blant annet å ta ansvar for hvordan selskapet påvirker miljøet. Brage Finans største påvirkning av samfunnet gjøres gjennom leasing- og utlånsvirksomheten.

Selskapet har igjennom sin kredittstrategi satt seg mål å bidra til mer samfunnsnyttige og bærekraftige kredittprosesser. Herunder ønsker Brage Finans å fremme miljøvennlige valg hos kundene. Dette gjøres blant annet ved å tilby Grønne Billån hvor finansiering av lavutslippsbiler gir spesielt gunstige betingelser.

Bærekraft for Brage Finans handler også om å ha en forsvarlig utlånspolitikk. Det skal ikke ytes finansiering til kunder som utvikler eller selger produkter som har særlig negativ effekt på miljø, natur eller menneskelige forhold, eller til kunder som åpenbart ikke kan betjene finansieringen.

Eierstyring og selskapsledelse

Selskapet er underlagt Finansforetaksloven og retningslinjer fra Finanstilsynet. Selskapets organisering og drift er i tråd med gjeldende regelverk. Videre tilstreber selskapet i sin organisering og drift å følge Norsk Anbefaling Eierstyring og Selskapsledelse (NUES).

Styret har utarbeidet et årshjul som det organiserer sitt arbeid etter. Hovedfokus har vært strategi og rammebetingelser, oppfølging av drift, samt risiko- og kapitalstyring. Det ble i 2019 avholdt 7 styremøter og 3 styrevedtak via e-post korrespondanse.

Styret har som ledd i sitt arbeid oppnevnt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal se til at selskapet har en uavhengig og effektiv ekstern revisor, organisere og fastsette retningslinjer for internrevisjon, at regnskaps – og risikorapporteringen er i samsvar med lover og forskrifter og sikre at godtgjørelsesordningene er i samsvar med selskapets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Videre har styret etablert et kredittutvalg som har fullmakt til å beslutte kredittsaker på vegne av styret.

Selskapets internrevisor er underlagt styret og har møterett i styret. Styret godkjenner internrevisors årsplan og ressursbehov. Administrasjonen oppsummerer det enkelte internrevisjonsoppdrag samt at internrevisor utferdiger en årsrapport til styret.

Det er styrets oppfatning at selskapets virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med gjeldende regelverk og retningslinjer.

Redegjørelse for årsregnskapet

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte årsregnskapet med balanse et rettviseende bilde av selskapets drift og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

Resultatregnskap

Selskapets resultat før skatt for regnskapsåret var positivt med 168,2 millioner kroner, mot 93,9 millioner kroner foregående år. Resultatet gav en egenkapitalavkastning(RoE) på 8,1%, sammenlignet med 7,6% for 2018.

Netto renteinntekter utgjorde i 2019 samlet 330,9 millioner kroner, mot 232,3 millioner kroner i 2018. Økningen i netto renteinntekter var et resultat av god marginutvikling og vekst i porteføljen.

Provisjonskostnader til distributører økte i året med 13,5 millioner kroner fra 39,6 millioner kroner i 2018 til 53,1 millioner kroner i 2019.

Driftskostnader utgjorde i året 105,3 millioner kroner, hvorav personalkostnader utgjorde ca 65%. Vekst i kostnader har i 2019 vært prosentvis lavere enn vekst i inntekter, hvilket medførte at selskapets kostnadsprosent³ falt fra 39% i 2018 til 31% i 2019.

Selskapet hadde ved utgangen av året konstaterte tap på totalt 9,5 millioner kroner, hvilket tilsvarte 0,08% av brutto utlån. Reversering av tidligere avsetninger, samt nye avsetninger på eksisterende engasjementer, gav en samlet resultateffekt på 29,6 millioner kroner for 2019. For ytterligere detaljer se note 10.

³ Sum driftskostnader/(netto driftsinntekter-provisjon til eierbanker)

Brage Finans har så langt benyttet seg av unntak fra plikten til å betale finansskatt på lønn. Fra 2020 kan Brage Finans ikke lengre benytte seg av dette unntaket. Selskapet vil da ilegges en ekstraskatt på lønnsgrunnlaget på 5%. I tillegg vil selskapsskattesatsen justeres til 25%. Effekt av endret skattesats fra 22% til 25% medfører en økning i skattekostnad i 2019 med 11,4 millioner, som en engangseffekt ved overgang til nytt skatteregime.

Eiendeler

Selskapets bankbeholdning var 281,5 millioner kroner per 31.12.19. Brage Finans AS hadde ved utgangen av året en brutto portefølje på 12,0 milliarder kroner, en økning med 2,7 milliarder kroner sammenlignet med 31.12.18. Balanseførte nedskrivninger (gruppe- og individuelt) utgjorde 42,3 millioner kroner pr 31.12.19, hvilket tilsvarte 0,35% av brutto utlånsportefølje. Hensyntatt nedskrivninger knyttet til overtatte eiendeler i balansen var nedskrivningsgraden 0,41% ved utgangen av året.

Gjeld

Selskapet finansieres gjennom lån fra banker samt usikret obligasjonsgjeld i det norske pengemarkedet. Ved utgangen av 2019 hadde selskapet 600 millioner kroner i lån fra eierbanker, samt 175 millioner kroner i lån fra Nordic Investment Bank. I tillegg har selskapet en ubenyttet ukommitert trekkfasilitet på totalt 600 millioner kroner hos eierbanker. Selskapets obligasjonsgjeld var totalt 9,25 milliarder kroner per 31.12.19.

Egenkapital og kapitaldekning

Overskuddet for 2019, 121,4 millioner kroner, er i sin helhet tillagt egenkapitalen per 31.12.19.

Selskapet gjennomførte i første kvartal 2019 en egenkapitalemisjon på 225 millioner kroner med selskapets aksjonærer, der emisjonsbeløpet i sin helhet ble klassifisert som ren kjernekapital.

I tredje kvartal ble det gjennomført en ny egenkapitalemisjon på 250 millioner kroner. Alle aksjer ble tegnet av eksisterende aksjeeiere i samme eierforhold, og emisjonsbeløpet ble i sin helhet klassifisert som ren egenkapital.

I tillegg har selskapet i 2019 utstedt et ansvarlig lån på 65 millioner kroner, samt en fondsobligasjon på 75 millioner kroner.

Styrking av egenkapitalen er i tråd med selskapets strategiske vekstplaner og gjennomføres for å opprettholde en solid kapitaldekning.

Ved årsskiftet hadde selskapet en kapitaldekning (ansvarlig kapital) på 21,4%, herunder kjernekapital på 19,1% og ren kjernekapitaldekning på 17,4%.

Selskapets uvektede kjernekapital var 14,9% per 31.12.19.

	Kapitaldekning 31.12.19	Kapitalmål
Ansvarlig kapital	21,4%	19,1%
Kjernekapital	19,1%	17,1%
Ren kjernekapital	17,4%	15,6%

EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV trådte ikraft i EØS avtalen ved årsskiftet. I den forbindelse ble det innført en «SMB rabatt», der kapitalkravet til utlån mot SMB segmentet reduseres med 23,8%.

Kontantstrøm og likviditet

Selskapet skiller i kontantstrømoppstillingen mellom netto kontantstrøm fra drift, investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter. Opptak av gjeld fra kredittinstitusjoner og utstedelse av obligasjonsgjeld for å finansiere utlån, defineres som en driftsaktivitet.

Avviket mellom driftsresultat og kontantstrøm fra driftsaktiviteter var i 2019 negativt med 443 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at økt netto låneopptak på 2,0 milliarder kroner bare delvis dekker netto økning i utlånsporteføljen på 2,7 milliarder kroner. Avviket er dekket inn ved innbetalt emisjon på 475 millioner kroner med selskapets aksjonærer.

Risikoforhold

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser.

Kredittrisikoen i Brage Finans styres gjennom selskapets kredittstrategi, kredittrutiner og bevilgningsreglementet.

Kredittstrategien fastsettes minimum årlig av styret, og inneholder kredittretningslinjer samt styringsrammer for risikoprofil og risiko-konsentrasjoner i selskapet. Det er satt styringsrammer for porteføljekvalitet og

konsentrasjonsrisiko, herunder rammer for store kunder. Porteføljekvalitet, risikomigrasjon og styringsrammer for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret.

Selskapet har innarbeidet bærekraftige kredittprosesser i selskapets kredittstrategi. Kredittstrategien skal støtte oppunder selskapets mål om å tilby kundene finansielle løsninger som bidrar til miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Bærekraft skal være en del av kredittarbeidet i Brage Finans.

Styret er ansvarlig for selskapets kredittgivning, og har delegert fullmaktsrammer til administrerende direktør som har videredelegert disse til direktør for kredittområdet. Fullmaktene er personlige, og er knyttet opp mot kompetanse, engasjementsstørrelse og risiko. Styret har nedsatt et kredittutvalg som på vegne av styret behandler og fatter vedtak i kredittsaker med kredittgrenser utover administrerende direktørs bevilgningsrammer.

Selskapet benytter internt utarbeidet modell til risikoklassifisering i kredittprosesser og porteføljestyling i bedriftsmarkedet. For privatmarkedet benyttes modell fra eksterne leverandører.

Kredittbehandlingsrutiner, kredittstrategi og risikoklassifiseringsmodellene setter krav til hvilke kredittprosesser som skal benyttes i forbindelse med innvilgning og oppfølging av privat- og bedriftsmarkedsengasjementer.

Utlånsvirksomheten er gjenstand for tett oppfølging og overvåking. Alle kunder scores ved kredittbehandling og bedriftsmarkedsporteføljen rescores hvert kvartal. Resultater fra rescoreingen benyttes sammen med andre overvåkningsløsninger blant annet til identifisering av risikomigrasjon og risikoutsatte engasjementer på et tidlig stadium. Kreditter over en viss størrelse er gjenstand for minimum årlig engasjementsgjennomgåelse.

Operasjonell risiko

Selskapet har implementert prosedyrer for identifisering, vurdering og rapportering av tap grunnet operasjonelle hendelser. Det blir jevnlig utført kontroller av utvalgte områder i selskapet. Det blir løpende vurdert om eksisterende kontrolltiltak er tilfredsstillende for å avdekke og hindre tap som følge av operasjonell risiko. Operasjonell risiko rapporteres til styret kvartalsvis.

Likviditetsrisiko

Selskapets utlån til kunder finansieres ved lån og trekkrettigheter hos banker samt obligasjonslån i det eksterne gjeldsinvestormarkedet.

Selskapets leasing-og låneportefølje har en forventet gjennomsnittlig løpetid på 3-4 år, hvilket medfører at det til enhver tid er god likviditetstilgang i form av innbetalinger fra kunder.

Styret i Brage Finans vedtar årlig en likviditetsstrategi med overordnede retningslinjer for styring av likviditetsrisiko. Retningslinjene, herunder mål og rammer, skal sikre at selskapet til enhver tid har tilstrekkelig stabil og langsiktig finansiering ut fra selskapets eierstruktur og utlånsprofil.

Kravene til likviditetsreserve er regulert i CRR/CRD IV- forskriften. Det kvantitative minstekravet til Liquidity Coverage Ratio (LCR) for kredittforetak er 100 %. Brage Finans etterlever regelverket. Selskapets LCR er 262% per 31.12.19.

Det er ingen minstekrav til stabil finansiering i finansforetaksloven, men det følger av § 13-7 femte ledd at Finansdepartementet kan fastsette minstekrav til finansforetaks andel stabil finansiering.

I forskrift om forsvarlig likviditetsstyring § 5 stilles det et generelt krav til at foretakene har en tilstrekkelig beholdning stabil finansiering.

Brage Finans har per 31.12.19 en NSFR på 116%.

Renterisiko

Utlån og leiefinansieringsavtaler er basert på enten flytende rente eller nibor +margin. Selskapets renterisiko er dermed i hovedsak knyttet til lovfestede varslingsfrister til kundene. Risiko for vesentlig resultateffekt som følge av dette blir vurdert og hensyntatt i selskapets ICAAP/ILAAP vurdering.

Soliditet/kapitaldekning

Selskapet rapporterer kapitaldekning etter Standardmetoden, og har årlig en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov ut i fra en risikovurdering. Kapitaldekning og soliditet er tilfredsstillende når det gjelder forventninger til vekst.

Regulatoriske forhold

Administrasjonen arbeider kontinuerlig for å sikre etterlevelse av lover og forskrifter, og styret legger

til grunn at nødvendige endringer og tilpasninger fortløpende implementeres.

Krav til kapitaldekning

Styret vurderer at selskapet har en tilfredsstillende kapitalstatus, og er godt tilpasset gjeldende kapitalkrav.

Samfunnsansvar

Selskapet legger vekt på å integrere hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter.

Selskapet ønsker å bidra til bærekraftig vekst for næringslivet og mener at lokal tilhørighet, tett kundeoppfølging og effektiv teknologi vil gi den beste kundeopplevelsen.

Se selskapets Samfunnsansvarsrapport for mer detaljer om hvordan selskapet arbeider med bærekraft i sine prosesser. Rapporten er tilgjengelig på selskapets hjemmeside.

Etikk

Brage Finans er avhengig av omverdenens tillit. Kunder, offentlige myndigheter, finansinstitusjoner og andre må til enhver tid ha tillit til selskapets profesjonalitet og integritet. Dette fordrer at ansatte og tillitsvalgte i Brage Finans opptre med aktsomhet, redelighet og objektivitet, herunder at man lojalt retter seg etter det regelverk og de vilkår som myndighetene fastsetter.

Brage Finans har utarbeidet etiske retningslinjer som skal følges av alle ansatte når de utfører sitt arbeid eller representerer Brage Finans. De etiske retningslinjene omfatter blant annet forholdet mellom fritid og arbeid, privatøkonomi, service og tillit, habilitet, taushetsplikt og forholdet til kunder, leverandører og forretningsforbindelser. Videre fastslår de at ansatte i Brage Finans ikke skal motta vederlag i noen form fra kunder, leverandører eller forretningsforbindelser da slike ytelser kan påvirke den enkeltes beslutning. Ingen ansatte må motta personlige gaver eller naturalytelser, utover mindre oppmerksomheter, uten at dette rapporteres til overordnede.

De etiske retningslinjene er en del av ansettelseskontrakten som gjennomgås og signeres av alle nyansatte. Videre skal alle ansatte sammen med selskapets årlige risikovurdering og internkontroll bekrefte at de er kjent med innholdet i de etiske retningslinjene,

taushetserklæringen og selskapets datadisiplinerklæring.

Det er ikke rapportert brudd på de etiske retningslinjene i 2019.

Antihvitvasking og korrupsjon

Etterlevelse av hvitvaskingsloven med forskrift er implementert i Brage Finans kundebehandlingssystem, og følges opp i selskapets egenkontrollprogram. Styret vedtar selskapets overordnede risikovurdering og retningslinjer for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Styret mottar kvartalsvis rapport om hvitvaskingsarbeidet i Brage Finans.

Alle selskapets ansatte gjennomførte i løpet av 2019 opplæring i tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Selskapet har sammen med andre finansieringsselskapet utviklet et e-læringsprogram som gjennomføres av selskapets samarbeidende forhandlere.

Dersom det avdekkes svindel, arbeider selskapet aktivt for å gjenvinne de finansierte objekter for å unngå at de gjenbrukes til samfunnsskadelig aktivitet.

Det er nulltoleranse for korrupsjon i Brage Finans. Selskapets etiske retningslinjer ivaretar hvordan den enkelte skal opptre mot kunder, leverandører og forretningsforbindelser for å unngå at det skapes et skjult avhengighetsforhold, eller for å påvirke en handling.

Det er ikke rapportert saker som kan defineres som korrupsjon i 2019.

Klima og ytre miljø

Brage Finans virksomhet forurenser ikke det ytre miljø utover det som ansees å være normalt for en virksomhet av denne typen.

Brage Finans ble høsten 2019 sertifisert som Miljøfyrtårn etter de nye kriteriene for bank og finans. De nye kriteriene går dypere i materien på de miljømessige konsekvensene av kjernevirksomheten til finansinstitusjoner, og er et sett med praktiske verktøy som hjelper finansinstitusjoner å møte anbefalingene og utfordringene som er identifisert i Finans Norges «Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen».

For mer detaljer om selskapets arbeid med klima og miljøspørsmål se selskapets Samfunnsansvarsrapport.

Arbeidsmiljø og Likestilling

Arbeidsmiljøet anses som godt. Det blir årlig gjennomført sosiale tiltak for å fremme samhold og arbeidsmiljø.

Det er et høyt fokus på kompetanseheving og den enkelte medarbeiders faglige utvikling. I medarbeidersamtaler kartlegges det behov for ytterligere kompetanseheving, og selskapet sender medarbeidere på kurs i regi av Finansieringsselskapenes forening (Finfo) samt gjennomfører interne opplæringstiltak. For å styrke den digitale kompetanse praktiseres det at ansatte på tvers av de ulike avdelingene deltar i selskapets utviklingsprosjekter. Dette er godt mottatt blant de ansatte og sikrer godt eierskap til selskapets utvikling.

Det var 80 ansatte i selskapet ved utgangen av året, inkludert vikarer og timehjelpere. Totalt sykefravær i året har vært 3,25 %. Sykefraværet har gått ned med 0,35 prosentpoeng fra 2018. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Selskapet har som mål å være en arbeidsplass med likestilling mellom kvinner og menn. Av 80 ansatte pr 31.12.19 er 37 kvinner og 43 menn. I selskapets ledergruppe er det en jevn fordeling mellom kjønnene.

Varsling

Brage Finans har etablert en varslingsrutine. Rutinen er presentert for alle ansatte, og gjort tilgjengelig i selskapets personalhåndbok. Det er viktig for selskapet å ha gode varslingsrutiner. Varsling skal behandles konfidensielt, og varslere skal beskyttes mot gjengjeldelse.

Det har i 2019 ikke vært varslingssaker som har omhandlet trakassering eller interne kritikkverdige forhold.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for avlagt regnskap.

Fremtidsutsikter

Makro

Verdensøkonomien ser ut til å være langsomt på vei inn i en lavkonjunktur. Utviklingen har særlig vært preget av handelskonflikter og lavere vekst i industrien. Det er usikkerhet knyttet til i hvilken grad den lavere veksten i industrien globalt vil

smitte over på andre deler av verdensøkonomien. Ekspansiv pengepolitikk bidrar dog positivt til veksten i flere land, og finanspolitikken vil trolig bli mer ekspansiv neste år i flere land i Europa.

Som en liten, åpen økonomi påvirkes Norge av utviklingen i handelskonfliktene. Samtidig har veksten i norsk økonomi vært god de siste årene til tross for svakere vekst blant våre handelspartnere. De direkte effektene av handelskonfliktene på norsk økonomi har til nå trolig vært begrenset. Norsk økonomi er imidlertid ikke immun mot negative impulser fra utlandet.

I inneværende år har norsk økonomi blitt løftet av en markert vekst i petroleums- og industriinvesteringer. De positive impulsene fra petroleumsinvesteringene ventes ikke å fortsette de neste årene sett under ett. Avmattingen internasjonalt vil dempe etterspørselen rettet mot eksportrettete virksomheter og dermed også industriinvesteringene. Med et slikt konjunkturforløp vil rentene trolig holde seg på dagens relativt lave nivå, og det forventes en fortsatt nær konjunkturøytral finanspolitikk i årene framover⁴.

Kjerneområder

I Brage Finans kjerneområde, Vestlandet, opplever man fortsatt høy optimisme blant vestlandsbedriftene. Vestlandsindeksen 4/2019 viser en fortsatt sterk økonomi på Vestlandet, men vekstforventningene framover ser ut til å være avtagende. Bedrifter med høy andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet er mest positive til framtidsutsiktene i 2020.

En annen viktig region for Brage Finans er Helgeland. Helgeland er en region med stort innslag av eksportrettet næringsliv. Lav kronekurs gir høy etterspørsel etter regionens laks, aluminium, stål og mineraler. Arbeidsledigheten er fortsatt lav og investeringsviljen i regionen er høy. Det er planlagt investeringer for 70-80 milliarder kr de neste 7 årene: herunder flyplass, nytt bygg til Brønnøysundregistrene og sykehus.

I Agder og Telemark har utviklingen i næringslivet vært positiv, og med økt sysselsetting i regionen. Regionen kan vise til vekst i både produksjon og investeringer. Selskapet har i 2019 styrket sitt salgsteam i Agder og Telemark, og ser positivt på utviklingen i regionen.

⁴ SSB – Konjunkturtenkninger 2019/4

Brage Finans

Selskapet er godt kapitalisert og bra posisjonert for ytterligere vekst og utvikling. Innføring av «SMB rabatten», med lavere kapitalkrav for utlån mot SMB segmentet, legger til rette for at Brage Finans fortsatt kan bidra med gode finansieringsløsninger til det lokale næringsliv, slik at næringslivet oppnår økt verdiskaping gjennom bedre rammebetingelser for små og store bedrifter.

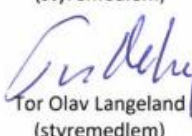
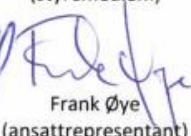
Brage Finans unike eierstruktur, med 12 solide sparebanker og deres lokale forankring, bidrar til at selskapet står godt rustet til å møte nye utfordringer i 2020.

Styret presiserer at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderingen av fremtidige forhold.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår at årets resultat etter skatt, 121,38 millioner kroner, overføres til annen egenkapital.

Styret i Brage Finans AS
Bergen, 27.januar 2020

 Jan-Erik Kjerpeseth (styrets leder)	 Stein A. Hannevik (styrets nestleder)	 Kim F. Lingjærde (styremedlem)	 Bjørn-Tore Brønlund (styremedlem)
 Alf Inge Flokketvedt (styremedlem)	 Tor Arne Ness (styremedlem)	 Tor Olav Langeland (styremedlem)	 Frank Øye (ansattrepresentant)
 Jack Iversen (administrerende direktør)			

Resultatregnskap

BRAGE FINANS AS	Note	2019 (NOK 1000)	2018 (NOK 1000)
Driftsinntekter			
Renteinntekter og lignende.....	2,26	547.713	364.636
Rentekostnader og lignende.....	2,18,19,26	-216.832	-132.317
Netto renteinntekter.....	1	330.881	232.319
 Gebyrer og provisjonsinntekter.....	 3	 15.753	 11.064
Gebyrer og provisjonskostnader.....	26	-53.114	-39.620
Netto verdiendring verdipapirer.....	16	3.290	1.237
Andre driftsinntekter.....	4	6.249	3.222
Netto driftsinntekter.....	1	303.058	208.222
Driftskostnader			
Lønn og generelle administrasjonskostnader.....	5,6	-68.444	-62.931
Avskrivninger.....	7,8	-11.062	-8.901
Andre driftkostnader.....	4	-25.734	-22.448
Sum driftskostnader.....	1	-105.240	-94.281
Driftsresultat før tap.....		197.818	113.941
 Tap og nedskrivninger på utlån.....	 10,1	 -29.587	 -20.070
Ordinært resultat før skattekostnad.....		168.231	93.871
 Skattekostnad.....	 1,13	 -46.849	 -18.434
Resultat for regnskapsåret.....		121.382	75.436
 Disponering av årsresultatet:			
Overført til annen egenkapital.....	24	121.382	75.436
Sum disponert.....		121.382	75.436
 Resultat etter skatt som % av forvaltningskapital.....		1,0 %	0,8 %

Årlig resultatutvikling

	31.12.19	31.12.18	31.12.17	31.12.16	31.12.15	31.12.14
	(NOK 1000)	(NOK 1000)	(NOK 1000)	(NOK 1000)	(NOK 1000)	(NOK 1000)
DRIFTSINNTEKTER						
Renteinntekter og lignende.....	547.713	364.636	249.485	197.682	156.943	129.376
Rentekostnader og lignende.....	-216.832	-132.317	-92.256	-77.787	-59.769	-56.260
Netto renteinntekter.....	330.881	232.319	157.228	119.895	97.174	73.116
Gebyrer og provisjonsinntekter.....	15.753	11.064	7.004	4.896	3.409	3.069
Gebyrer og provisjonskostnader.....	-53.114	-39.620	-25.483	-18.233	-16.451	-10.114
Netto verdiendring verdipapirer.....	3.290	1.237	1.200	286	-	-
Andre driftsinntekter.....	6.249	3.222	1.389	825	317	-
Netto driftsinntekter.....	303.058	208.222	141.339	107.670	84.449	66.070
DRIFTSKOSTNADER						
Lønn og generelle adm.kostnader.....	-68.444	-62.931	-46.649	-38.954	-33.228	-29.335
Avskrivninger.....	-11.062	-8.901	-6.779	-5.585	-4.451	-2.803
Andre driftkostnader.....	-25.734	-22.448	-18.872	-12.977	-10.219	-8.501
Sum driftskostnader.....	-105.240	-94.281	-72.300	-57.516	-47.899	-40.639
Driftsresultat før tap.....	197.818	113.941	69.039	50.154	36.550	25.432
Tap og nedskrivninger på utlån.....	-29.587	-20.070	-10.863	-7.290	-12.204	-4.117
Ordinært resultat før skattekostnad.....	168.231	93.871	58.176	42.864	24.346	21.315
Skattekostnad.....	-46.849	-18.434	-12.465	-10.095	-6.051	-5.817
Resultat for regnskapsperioden.....	121.382	75.436	45.710	32.769	18.295	15.497

Balanse

BRAGE FINANS AS	Note	2019 (NOK 1000)	2018 (NOK 1000)
EIENDELER			
Kontanter og innskudd i kredittinstitusjoner.....	12,23,26	281.469	237.202
Utlån til kunder			
Leiefinansieringsavtaler.....	9,10,11,12,17	7.523.906	5.989.231
Nedbetalingslån.....	9,10,11,12	4.491.285	3.286.073
Nedskrivning av individuelle utlån.....	10,12	-20.587	-11.533
Nedskrivning av grupper av utlån.....	10,12	-21.709	-15.287
Netto utlån til kunder.....		11.972.895	9.248.484
Overtatte eiendeler.....	12,15	16.327	5.734
Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer..	12,16	105.088	62.714
Andre immaterielle eiendeler.....	7,11,12	31.008	27.275
Maskiner, inventar og transportmidler.....	8,12	2.960	2.669
Andre eiendeler.....	12,14	31.961	11.669
Opptjent, ikke mottatte inntekter.....	12	8.245	6.368
Forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader.....	12	12.233	23.816
		207.822	140.246
SUM EIENDELER.....		12.462.185	9.625.932
GJELD OG EGENKAPITAL			
Gjeld			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner.....	12,18,26	775.000	775.000
Obligasjonsgjeld.....	12,19	9.250.000	7.230.000
Annen gjeld.....	6,12,20	4.491	3.729
Utsatt skatt.....	12,13	94.868	48.019
Mottatt ikke opptjente inntekter.....	12	26.348	15.609
Avsetning påløpte kostnader og forpliktelser.....	12,21,23	100.828	71.203
Ansvarlig lånekapital.....	11,12,19	235.000	170.000
Sum gjeld.....		10.486.535	8.313.560
EGENKAPITAL			
Aksjekapital 136.688.549 à kr 3,0.....	24,25	410.066	318.432
Overkurs.....	24	1.089.992	706.626
Sum innskutt egenkapital.....		1.500.058	1.025.058
Hybridkapital.....	11,19, 24	175.000	100.000
Opptjent annen egenkapital.....	24	300.592	187.314
Sum egenkapital.....	11,12	1.975.651	1.312.372
SUM EGENKAPITAL OG GJELD.....		12.462.185	9.625.932

Bergen, 27.januar 2020 i styret for Brage Finans AS

 Jan Erik Kjerpeseth
Styrets leder
  Stein A. Hannevik
Styrets nestleder
  Kim F. Ungjærde
Styremedlem
  Bjørn-Tore Brønild
Styremedlem
  Tor Arne Ness
Styremedlem

 Alf Inge Flokkesvold
Styremedlem
  Tor Olav Langeland
Styremedlem
  Frank Øye
Ansattrepresentant
  Jack Iversen
Administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

BRAGE FINANS AS	2019	2018
	(NOK 1000)	(NOK 1000)
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		
Resultat før skattekostnad.....	168.231	93.871
Urealiserte verdiendringer.....	-3.290	-1.237
Avskrivninger.....	11.062	8.901
Endring i leiefinansieringsavtaler.....	-1.519.198	-1.639.423
Endring i nedbetalingslån.....	-1.205.212	-1.460.873
Endring i obligasjonsgjeld.....	2.020.000	2.649.000
Endring i ansvarlig lånekapital.....	65.000	75.000
Endring i leverandørgjeld.....	761	-655
Endring i andre eiendeler.....	-30.884	-5.094
Endring i andre tidsavgrensningsposter.....	50.071	19.772
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	-443.459	-285.738
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av rentebærende vedipapirer.....	-39.084	-19.998
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler.....	-836	-477
Utbetalinger ved investering i immaterielle eiendeler.....	-14.250	-10.508
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter.....	-54.170	-30.983
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger knyttet til hybridkapital.....	-8.104	-5.296
Innbetalinger ved opptak av ny hybridkapital.....	75.000	0
Innbetalinger ved emisjon med aksjonærer.....	475.000	380.000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter.....	541.896	374.704
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter.....	44.267	57.984
Likviditetsbeholdning pr 01.01.....	237.202	179.218
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.....	281.469	237.202

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1. GENERELT

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og forskriften om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak (Forskrift 16.12.1998 nr 1240).

Brage Finans AS er et finansieringsselskap eid av 12 sparebanker. Selskapet ble stiftet den 2.juni 2010 og driver sin virksomhet med utgangspunkt fra sitt hovedkontor i Bergen sentrum. I tillegg har selskapet salgskontor i Stavanger, Kristiansand, Kragerø, Haugesund og Ålesund. Selskapets virksomhetsområde er finansiering av løsøre, herunder leasing (leiefinansieringsavtaler) og salgspantlån. Distribusjon av selskapets produkter skjer gjennom eierbanker, via forhandlere av kapitalvarer og gjennom eget salgssapparat.

2. RESULTATPOSTER

Renteinntekter

Renteinntekter og -kostnader fordeles systematisk over avtalt løpetid, jfr. Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner (Utlånsforskriften).

Estimat på fremtidige salgsgevinster ved leasing fordeles over leieperioden og en forholdsmessig andel av gevinsten inntektsføres som en del av leieinntekten som en tilnærming til effektiv rentes metode, jfr IAS 17.

Etableringsgebyr og lignende som belastes kunden ved avtaleinngåelse balanseføres og periodiseres over engasjementets løpetid, såfremt disse overstiger direkte interne og eksterne utgifter knyttet til innvilgelse og utbetaling.

Termingebyr resultatføres som en del av renteinntekt, som en tilnærming til effektiv rentes metode.

Rentekostnader

Selskapet periodiserer rentekostnader på obligasjonsgjeld og lån fra kredittinstitusjoner over lånets løpetid. Transaksjonskostnader knyttet til utstedelse av gjeld samt over-/underkurs ved utstedelse, periodiseres sammen med ordinære rentekostnader.

Netto gebyr og provisjonskostnader

Brage Finans betaler provisjonskostnader til distributører knyttet til formidling av lån og leasingavtaler.

Utbetalte provisjonskostnader periodiseres og kostnadsføres over avtalens forventede løpetid.

Pensjoner

Selskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte. Pensjonsordningen er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene bokføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger. AFP innregnes som en innskuddsordning og premiebetalingene kostnadsføres fortløpende. I tillegg til selskapets ordinære tjenstepensjonsordning, er det inngått avtale om tilleggspensjon for lønn over 12G for medlemmer av ledergruppen. Videre har selskapet en usikret førtidspensjonsavtale for administrerende direktør som dekkes over drift.

Nedskrivninger på utlån

Periodens resultatførte nedskrivninger for utlån består av endringer i tapsavsetning for misligholdte engasjementer, samt endringer i avsetning for tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer. I tillegg inkluderer resultatposten konstaterte tap for perioden.

Selskapets vurderinger av tapsutsatte engasjementer fremkommer under punkt 3.

3. BALANSEPOSTER

Leiefinansiering (leasing)

Selskapets leasingavtaler er vurdert og definert som finansielle leieavtaler. Leasingavtalene behandles regnskapsmessig som utlån og føres i balansen til kostpris, redusert med eventuelle forskudd/startleie. Leieinntektene beregnes etter annuitetsprinsippet. Rentedelen i leasingleien resultatføres som renteinntekter, mens avdragsdelen reduserer balanseverdien av leiefinansieringsavtalen. Kontrakter med garantert

restverdi nedbetales til restverdi over avtalens løpetid.

For leieavtaler uten restverdi beregnes et estimat på fremtidig salgsgevinst. Gevinsten fordeles lineært over avtalens løpetid og forholdsmessig andel balanseføres sammen med bokført verdi av leiefinansieringsavtaler slik at utlån reflekterer en tilnærming til amortisert kost.

Skattemessig avskrives leasinggjenstandene etter saldometoden, dvs etter gjeldende avskrivningssatser for varige driftsmidler, avhengig av gjeldende saldogrupper for de underliggende gjenstandene.

Nedbetalingslån

Utlån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted. Avdrag bokføres som reduksjon på lånesaldo. Provisjoner til forhandlere og agenter balanseføres som del av utlån og periodiseres over forventet løpetid som en tilnærming til amortisert kost.

Nedskrivning individuelle utlån

Vesentlige engasjement blir vurdert for nedskrivning individuelt. Dersom det foreligger objektive bevis for en tapshendelse og denne tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrømmer, blir engasjementet nedskrevet til virkelig verdi. Individuelle nedskrivninger reduserer engasjementets regnskapsførte verdi i balansen og balanseføres under "Nedskrivning av individuelle utlån". Periodens endring i vurdert verdi bokføres i resultatet under "Nedskrivninger på utlån".

Dersom den underliggende tapshendelsen bortfaller vil tidligere nedskrivninger reverseres.

Objektive bevis for verdifall på et utlån omfatter vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, tilfeller der det anses som sannsynlig at debitor vil innlede gjeldsforhandling eller andre konkrete forhold som har inntruffet.

Dersom en kunde har flere kontrakter vurderes hele engasjementet for verdifall.

Engasjementer som ikke defineres som vesentlige vurderes individuelt dersom det foreligger en indikasjon på tapshendelse.

Selskapet skiller regnskapsmessig mellom «Misligholdte» og «Tapsutsatte» engasjementer.

Misligholdt er definert som engasjementer som ikke betjenes som forutsatt og hvor det er gått 67 dager siden avtalt forfall.

Tapsutsatte engasjementer er engasjement som ikke klassifiseres som misligholdte, men der det etter en vurdering av verdien av sikkerheter og kundens betjeningsevne er sannsynlighetsovervekt for tap.

Nedskrivning grupper av utlån

Behov for nedskrivning på gruppenivå baseres på objektive bevis for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til en gruppe. Brage Finans definerer at negativ endring i betalingsstatus for grupper av utlån er et objektive bevis på verdifall.

Nedbetalingslån og leiefinansieringsavtaler kategoriseres ut fra betalingsstatus og nedskrives samlet basert på forventet endring i gruppens virkelige verdi. Vurderingen baserer seg på selskapets erfaringsgrunnlag av tap. Ved vurdering av forventet tap analyserer selskapet forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige neddiskonterte kontantstrømmer i den enkelte gruppe.

I tillegg vurderer Brage Finans om det foreligger indikasjoner på at det har inntruffet en tapshendelse for en bransje. Ved vurdering av forventet tap analyserer selskapet forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige neddiskonterte kontantstrømmer i den enkelte gruppe.

Gruppenedskrivningene reduserer samlet verdi av Nedbetalingslån og Leiefinansieringsavtaler i balansen og balanseføres under "Nedskrivning av grupper av utlån". Periodens endring i vurdert verdi bokføres i resultatet under "Nedskrivninger på utlån".

Dersom den underliggende tapshendelsen bortfaller vil tidligere nedskrivninger reverseres. Engasjementer som vurderes individuelt inngår ikke i gruppenedskrivningsvurdering.

Driftsmidler til eget bruk

Driftsmidler til eget bruk balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid, 3-15 år. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer

tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøpet.

Immaterielle eiendeler

Utvikling av programvare klassifiseres som immaterielle eiendeler dersom kriteriene for balanseføring er oppfylt. Utgifter til utvikling av programvare balanseføres dersom verdien ansees som vesentlig og forventes å ha en varig verdi. Aktivert programvare avskrives lineært over forventet levetid, 3-5 år. Utgifter til å opprettholde økonomisk verdi av IKT systemer klassifiseres som vedlikehold og kostnadsføres direkte.

Finansielle instrumenter

Investeringer i pengemarkedsfond klassifiseres som markedsbaserte finansielle omløpsmidler som inngår i en handelsportefølje. Investeringene balanseføres til virkelig verdi og verdiendringer resultatføres under «Netto verdiendringer verdipapirer» i resultatregnskapet.

Andre fordringer

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes individuelt for hver fordring.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Fondsobligasjoner

Fondsobligasjoner klassifiseres som del av egenkapital. Utbetalt rente er å regne som utdeling av utbytte og bokføres direkte mot opptjent egenkapital.

Utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Inntekter og kostnader omregnes med transaksjonskurs. Langsiktig og kortsiktig gjeld vurderes til pålydende.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt/-skattefordel. Utsatt skatt/-skattefordel beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen. Utsatt skatt/-skattefordel bokføres til nominelt beløp.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Kritiske vurderinger og estimater foretas spesielt i forbindelse med:

- vurdering av nedskrivning på utlån
- vurdering av fremtidig salgsgevinst på leieavtaler
- forventet løpetid ved periodisering av provisjonskostnader knyttet til billån

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSREGLER

Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak ble endret 20.12.18 med virkning for regnskapsår påbegynt 01.01.20.

Banker, kredittforetak og finansieringsforetak som ikke er noterte skal eller forskriftens § 1-4 utarbeide selskapsregnskap etter en av to alternative regnskapsmodeller:

- a) i samsvar med IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd annet punktum, eller
- b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av denne forskrift.

Brage Finans velger alternativ b).

I det følgende er det gitt en oversikt over endringer som trer i kraft neste regnskapsår.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Fra 01.01.2020 implementeres IFRS 9 som erstatter dagens IAS 39. Følgende noter omhandler implementering av IFRS 9:

- Note 28 angir en generell forklaring og beskrivelse.
- Note 29 beskriver selskapets modell for nedskrivning av utlån.
- Note 30 angir overgangseffekter ved implementering.

IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder

Standarden introduserer en ny modell for innregning av inntekter fra kundekontrakter. IFRS 15 erstatter IAS 11 og IAS 18.

Standarden vurderes å ikke gi endringer i dagens prinsipper for inntektsføring og klassifisering.

IFRS 16 Leieavtaler

I henhold til IFRS 16 Leieavtaler skal forpliktelser knyttet til framtidige vesentlige leiebetalinger, regnskapsføres i balansen som en forpliktelse. Tilsvarende skal retten til framtidig bruk av eiendelen som er leiet, regnskapsføres som en eiendel i balansen.

For 2020 kan selskapet unnlate å anvende IFRS 16 Leieavtaler og i stedet fortsatt anvende tidligere anvendte prinsipper

Standarden vil få effekt for selskapets regnskapsføring knyttet til leie av kontorlokaler, men det vurderes at effekten ikke er vesentlig.

Note 2 Netto renteinntekter

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Renteinntekter:		
Renteinntekter av utlån og fordringer	544.545	361.827
Renter på bankinnskudd	3.168	2.809
Sum renteinntekter og lignende	547.713	364.636
	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Rentekostnader:		
Lån fra kredittinstitusjoner	-18.947	-16.966
Obligasjonsgjeld	-195.442	-115.239
Andre rentekostnader	-2.443	-111
Sum rentekostnader og lignende	-216.832	-132.317
Netto renteinntekter og lignende	330.881	232.319
Fordeling av renteinntekter	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Virksomhetsområder:		
Leasing	331.274	228.002
Salgspantlån	213.271	133.825
Renteinntekter eks. bankinnskudd	544.545	361.827
Geografisk fordeling:		
Norge	544.545	361.827
Renteinntekter eks. bankinnskudd	544.545	361.827

Note 3 Gebyr og provisjonsinntekter

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Andre gebyrinntekter leasing	10.759	6.874
Andre gebyrinntekter lån	4.994	4.191
Sum provisjon og gebyrinntekter	15.753	11.064

Note 4 Andre driftsinntekter og andre driftskostnader

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Andre driftsinntekter		
Forsikringsinntekter	3.780	2.111
Forlengelsesleie leasing	2.469	1.111
Sum andre driftskostnader	6.249	3.222
	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Andre driftskostnader		
Husleie og andre driftskostnader knyttet til leide lokaler*	4.588	4.323
Diverse honorarer (advokater, konsulenter mv.)	1.463	1.018
IT- kostnader	7.674	6.642
Porto, telefon og kontorkostnader	4.731	3.901
Øvrige driftskostnader	7.277	6.564
Sum andre driftskostnader	25.734	22.448
* Leieavtale for kontorlokaler ble inngått 15.10.2015 og har en varighet på 15 år.		
Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Lovpålagt revisjon eks mva (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	300	240
Andre attestasjonstjenester eks mva	137	47
Juridiske tjenester eks mva	-	-
Annen bistand eks mva	24	67
Sum godtgjørelse til revisor eks mva	461	353

Note 5 Lønnskostnader, godtgjørelser mm.

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Lønnskostnader	53.249	49.263
Pensjoner	5.426	5.017
Arbeidsgiveravgift	8.755	7.508
Andre lønnskostnader	932	932
Sum lønnskostnader	68.362	62.720
Generelle administrasjonskostnader	83	211
Sum lønnskostnader og generelle administrasjonskostnader	68.444	62.931

Det er ansatt 80 personer i selskapet ved utgangen av året inkludert vikarer og timehjelpere mot 75 personer forrige år

Ytelser til ledende ansatte 2019	Lønn inkl bonus	Pensjons- kostnad	Annen godtgjørelse
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Administrerende direktør	2.590	496	61
Viseadministrerende direktør	2.366	273	60
Økonomi -og Finansdirektør	1.669	168	57
Direktør Kreditt og Spesialengasjement	1.554	151	52

Ledergruppen har bonusavtaler i tillegg til avtale om fastlønn. For administrerende direktør er det inngått egen sluttvederlagavtale på inntil 12 måneders etterlønn og en avtale om førtidspensjon fra 65-67 år.

Ytelser til styret	Styrehonorar 2019
Nåværende styre:	NOK 1000
Jan Erik Kjerpeseth, styrets leder	120
Stein Hannevik, styrets nestleder	90
Kim F. Lingjærde, styremedlem	90
Bjørn-Tore Brønlund, styremedlem	90
Alf Inge Flokketvedt, styremedlem	90
Tor Arne Ness, styremedlem	90
Tor Olav Langeland, styremedlem	90
Frank Øye, ansattrepresentant	90
Sum ytelser til styret	750

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til ledende personer i selskapet eller i styret.

Styremedlem Stein Hannvik har i tillegg til styrehonorar mottatt kompensasjon med kr 29.500 for deltagelse i kredittutvalgsmøter gjennom året.

Note 6 Pensjoner

Selskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. AFP innregnes som en innskuddsordning og premiebetalingene kostnadsføres fortløpende.

I tillegg til selskapets ordinære tjenestepensjonsordning, er det inngått avtale om tilleggspensjon for lønn over 12G for medlemmer av ledergruppen. Tilleggspensjon er utformet som en innskuddsbasert ordning hvor det ytes 15 prosent innskudd av pensjonsgrunnlaget (lønn over 12G). Videre er det tilknyttet en uføredekning uten fripoliserett.

Selskapet har en førtidspensjonsavtale med administrerende direktør, hvilket innebærer utbetaling av 66% av lønn fra fylte 65 til 67 år med fradrag for estimert pensjon fra AFP og Folketrygden. Denne ordningen er ikke sikret og dekkes over selskapets drift.

Note 7 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler	Programvare /system	Sum 2019	Sum 2018
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Anskaffelseskost 01.01.	53.311	53.311	43.844
Tilgang	14.249	14.249	10.507
Avgang	-3.083	-3.083	-1.040
Anskaffelseskost 31.12.	64.478	64.478	53.311
Akkumulerte avskrivninger 01.01	26.037	26.037	18.952
Årets avskrivninger	10.517	10.517	8.124
Avgang avskrivninger	-3.083	-3.083	-1.040
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	33.470	33.470	26.037
Balanseført verdi 31.12.	31.008	31.008	27.275
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler	10.517	10.517	8.124
Forventet økonomisk levetid	3-5 år		
Avskrivningsplan	Lineær		

Note 8 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler	Kontor- maskiner	Inventar	Datautstyr	Sum 2019	Sum 2018
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Anskaffelseskost 01.01.	199	3.272	852	4.324	4.231
Tilgang	65	108	664	836	478
Avgang	-199	-	-572	-771	-385
Anskaffelseskost 31.12.	65	3.380	944	4.389	4.324
Akkumulerte avskrivninger 01.01	199	836	620	1.654	1.263
Årets avskrivninger	4	336	206	546	777
Avgang avskrivninger	-199	-	-572	-771	-385
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	4	1.172	253	1.429	1.654
Balanseført verdi 31.12.	62	2.208	691	2.960	2.669
Årets avskrivninger varige driftsmidler	4	336	206	546	777
Forventet økonomisk levetid	5 år	5-15 år	3 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær		

Note 9 Risikoforhold

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser. Kredittrisikoen i Brage Finans styres gjennom selskapets kredittstrategiplan, kredittrutiner og bevilgningsreglementet.

Kredittstrategien fastsettes minimum årlig av styret, og inneholder kredittretningslinjer, samt styringsmål og rammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner i selskapet. Det er satt styringsmål og rammer for porteføljekvalitet og konsentrasjonsrisiko, herunder rammer for store kunder. Porteføljekvalitet, risikomigrasjon og styringsrammer for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret.

Selskapet har innarbeidet bærekraftige kredittprosesser i selskapets kredittstrategi. Kredittstrategien skal støtte oppunder selskapets mål om å tilby kundene finansielle løsninger som bidrar til miljøvennlig og bærekraftig utvikling.

Styret er ansvarlig for selskapets kredittgivning og har delegert fullmaktsrammer til administrerende direktør som har videredelegert disse til leder for kredittområdet. Fullmaktene er personlige og er knyttet opp mot kompetanse, engasjementsstørrelse og risiko. Styret har nedsatt et kredittutvalg som på vegne av styret behandler og fatter vedtak i kredittsaker utover administrerende direktør sine bevilgningsrammer.

Selskapet benytter seg av PD-modell fra ekstern leverandør til risikoklassifisering i kredittprosesser og porteføljestyling i personmarkedet. For bedriftsmarkedet benytter selskapet internt utarbeidet PD-modell. Modellen baserer seg på scorekort fra ekstern leverandør, med tillegg av interne variabler. Modellen ble implementert i januar 2019.

Kredittbehandlingsrutiner, kredittstrategi og risikoklassifiseringsmodellene setter krav til hvilke kredittprosesser som skal benyttes i forbindelse med innvilgning og oppfølging av person- og bedriftsmarkedsengasjementer. Bærekraft er en del av selskapets kredittarbeid og kredittvurderinger. Brage Finans foretar beslutninger basert på en ansvarlig utlånsvirksomhet, herunder skal det ikke innvilges finansiering til kunder som åpenbart ikke kan betjene denne.

Kredittrisiko er det største risikoelementet i virksomheten. Utlånsvirksomheten får derfor tett oppfølging og overvåking. Alle kunder scores ved kredittbehandling, og bedriftsmarkedsporteføljen rescores hvert kvartal. Resultater fra rescoringen benyttes sammen med andre overvåkningsløsninger blant annet til identifisering av risikomigrasjon og risikoutsatte engasjement på et tidlig stadium. Kreditter over en viss størrelse er gjenstand for minimum årlig engasjementsgjennomgang.

Risikoklassifisering

Brage Finans tok i 2019 i bruk internt utviklet modell for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) på kunde- og porteføljenivå for bedriftsmarkedsporteføljen. Dette har medført en endring i risikoklassifisering, sammenlignet med 2018. Kundene deles inn i 11 risikoklasser ut fra sannsynlighet for mislighold. For Bedriftsmarked (BM) defineres fremdeles klasse 1 – 4 som lav risiko, mens klasse 5 – 7 nå klassifiseres som moderat risiko og klasse 8 – 10 som høy risiko, mot klasse 5-6 som moderat risiko og 7-10 som høy risiko tidligere. For Privatmarked (PM) defineres klasse 1-4 som lav risiko, klasse 5-8 som moderat risiko og klasse 9 og 10 som høy risiko. Klasse 11 er tapsutsatte og misligholdte lån.

BM		
Risikoklasse	PD	Risikogruppe
1	0,01 - 0,10	Lav
2	0,10 - 0,25	Lav
3	0,25 - 0,50	Lav
4	0,50 - 1,00	Lav
5	1,00 - 1,50	Moderat
6	1,50 - 2,00	Moderat
7	2,00 - 3,00	Moderat
8	3,00 - 5,00	Høy
9	5,00 - 8,00	Høy
10	8,00 →	Høy

PM		
Risikoklasse	PD	Risikogruppe
1	0,01 - 0,10	Lav
2	0,10 - 0,25	Lav
3	0,25 - 0,50	Lav
4	0,50 - 0,75	Lav
5	0,75 - 1,25	Moderat
6	1,25 - 2,00	Moderat
7	2,00 - 3,00	Moderat
8	3,00 - 5,00	Moderat
9	5,00 - 8,00	Høy
10	8,00 →	Høy

Tabell: Risikoklasse, PD og risikogruppe for hhv. BM og PM.

Bedriftsmarkedsporteføljen rescores hvert kvartal, mens privatkunder scores ved nye forespørsler.

Brage Finans har fokus både på motpartsrisiko og sikkerheter. God kompetanse på verdivurdering av de objekter som finansieres og kunnskap om utvikling i objektenes annenhåndsverdier, er vesentlig. For beregning av tapsgrad (LGD) benyttes en egenutviklet erfaringsbasert modell som klassifiserer sikkerhetene i et 10-klasse-system. Beregnet depotverdi nedskrives månedlig i takt med at engasjementet nedbetales.

Porteføljeutvikling

Brutto utlånsportefølje, som består av både leasing og lån, utgjorde 11,73 milliarder kroner ved utgangen av 2019. Dette er en økning fra 9,20 milliarder kroner ved utgangen av 2018.

Risikoklasse	Brutto utlån kunder		Brutto utlån, %	
	2019	2018	2019	2018
1	777	12	0,0 %	0,0 %
2	234.027	2.223.591	2,0 %	24,2 %
3	1.349.591	2.121.135	11,5 %	23,1 %
4	3.694.124	927.809	31,5 %	10,1 %
5	1.936.786	992.444	16,5 %	10,8 %
6	1.364.226	817.446	11,6 %	8,9 %
7	1.182.736	750.503	10,1 %	8,2 %
8	1.088.341	849.299	9,3 %	9,2 %
9	552.923	384.336	4,7 %	4,2 %
10	331.292	129.249	2,8 %	1,4 %
Sum	11.734.823	9.195.823	100 %	100 %
11	154.784	79.989		
Ikke fordelt	125.584	0		
Sum	12.015.191	9.275.304		

Kundene deles inn i 11 risikoklasser ut fra sannsynlighet for mislighold.

BM:
Klasse 1 – 4 defineres som lav risiko, klasse 5 – 7 er moderat risiko og klasse 8 – 10 er høy risiko.

PM:
Klasse 1 – 4 defineres som lav risiko, klasse 5 – 8 er moderat risiko og klasse 9 – 10 er høy risiko.

Klasse 11 er misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Tabell: Portefølje fordelt på risikoklasser.

Brage Finans skal i hovedsak fokusere på de geografiske nærmarkedene som dekkes av eierbankene. Eierbankene er lokalisert langs kyst-Norge fra Sparebanken Sør i Agder til Helgeland Sparebank i Nordland. Geografisk fordeling av porteføljen viser størst eksponering i Hordaland (25 %), etterfulgt av henholdsvis Rogaland (22 %) og Vest-Agder (11%).

Ved utgangen av 2019 hadde selskapet ingen kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var større enn 10 % av ansvarlig kapital. 57,9% (55,0%) av porteføljen utgjøres av engasjement som er mindre enn 5,0 millioner kroner. Disse engasjementene utgjør 98,6% (98,3%) av antall kunder.

Samlet portefølje innenfor de tre største bransjene, «Bygge- og anleggsvirksomhet», «Transport og lagring» og «Privatmarked», utgjorde 53,5 % (52,4 %) av totalporteføljen. Engasjementene innenfor BM-porteføljen har stor spredning i engasjementsstørrelse og type objekter som er finansiert.

Næringsfordelt portefølje	2019	2018	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000		
PRIVAT	3.386.336	2.381.363	28,9 %	25,9 %
BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET ELLERS	1.475.051	1.226.448	12,6 %	13,3 %
TRANSPORT ELLERS OG LAGRING	1.412.369	1.192.462	12,0 %	13,0 %
INDUSTRI	894.396	717.162	7,6 %	7,8 %
FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING	1.334.170	954.567	11,4 %	10,4 %
AKVAKULTUR (FISKEOPPDRETT OG KLEKKERIER)	737.845	754.585	6,3 %	8,2 %
VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER	643.504	531.478	5,5 %	5,8 %
TJENESTEYTENDE NÆRINGER ELLERS	343.526	272.650	2,9 %	3,0 %
FAGLIG OG FINANSIELL TJENESTEYTING	255.420	243.710	2,2 %	2,7 %
JORDBRUK OG TILKNYTTETDE TJENESTER	314.611	220.522	2,7 %	2,4 %
OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM	209.787	177.491	1,8 %	1,9 %

VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET	129.087	76.339	1,1 %	0,8 %
TJENESTER TILKNYTTET UTVINNING AV RÅOLJE OG NATURGASS	30.900	47.909	0,3 %	0,5 %
BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING	169.277	110.886	1,4 %	1,2 %
INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON	91.071	59.497	0,8 %	0,6 %
OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET	106.618	82.474	0,9 %	0,9 %
UTENRIKS SJØFART OG RØRTRANSPORT	24.132	19.966	0,2 %	0,2 %
SKOGBRUK OG TILKNYTTETE TJENESTER	89.983	51.211	0,8 %	0,6 %
BYGGING AV SKIP OG BÅTER	32.308	29.326	0,3 %	0,3 %
UTVIKLING AV BYGGEPROSJEKTER	22.963	20.578	0,2 %	0,2 %
FISKE OG FANGST	29.209	21.654	0,2 %	0,2 %
EL-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING	2.073	3.002	0,0 %	0,0 %
UTVINNING AV RÅOLJE OG NATURGASS	189	544	0,0 %	0,0 %
Sum	11.734.823	9.195.823	100 %	100 %

Tabell: Næringsfordelt portefølje.

Selskapets låne- og leasingportefølje mot bedriftsmarkedet domineres av engasjementer med lav og moderat risiko. 89,4% (90,1%) av bedriftsmarkedsporteføljen er kategorisert i disse risikogruppene.

Forventet tap for bedriftsmarkedsporteføljen i lav og moderat risikogruppe er 0,34% (0,16%). Forventet tap for hele bedriftsmarkedsporteføljen er 0,66% (0,39%). Endringen fra året før skyldes overgang til ny PD-modell.

Privatmarkedsporteføljen er økende og utgjør nå 28,9 % (28,2 %) av total portefølje. Kvaliteten i privatmarkedsporteføljen er god. 88,5 % (88,3 %) av denne porteføljen er klassifisert i risikogruppene lav og moderat.

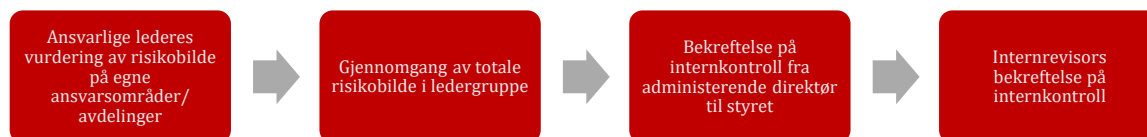
Kredittporteføljen til selskapet består av leasing og lån til bedriftsmarkedet, salgspantlån, og en liten andel usikrede lån til privatkunder.

Kundetype	Produktkategori	Brutto utlån kunder		Brutto utlån, %	
		2019	2018	2019	2018
Bedrift	Leasing	7.120.766	5.799.596	60,7 %	63,1 %
	Lån	1.227.721	1.014.865	10,5 %	11,0 %
Bedrift Totalt		8.348.487	6.814.461	71,1 %	74,1 %
Privat	Lån	3.179.943	2.267.667	27,1 %	24,7 %
	Leasing	198.487	105.338	1,7 %	1,1 %
	Forbrukslån	7.907	8.357	0,1 %	0,1 %
Privat Totalt		3.386.336	2.381.363	28,9 %	25,9 %
Sum		11.734.823	9.195.823	100 %	100 %

Tabell: Portefølje fordelt på produktkategori.

Operasjonell risiko

Brage Finans sin håndtering av operasjonell risiko følger Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter. Brage Finans gjennomfører årlig en prosess for identifisering, vurdering og rapportering av risikoområder i selskapet:

Ansvar for operativ styring og kontroll ligger hos den enkelte avdelingsleder/fagleder. Ansvar er nedfelt i den enkeltes stillingsinstrukser og ulike retningslinjer og rutiner. Overordnet styring og kontroll ivaretas av ledergruppen i selskapet. Internrevisor gjennomgår årlig selskapets internkontrollprosess, og gir sin tilbakemelding til styret i internrevisors årsrapport. Selskapets internkontrollprosess inneholder en vurdering av selskapets kontrolltiltak knyttet til de enkelte identifiserte risikofaktorer.

Selskapet har implementert prosedyrer for identifisering, vurdering og rapportering av tap knyttet til operasjonelle hendelser. Det blir jevnlig utført kontroller av utvalgte prosesser i selskapet. Så langt er det ikke observert vesentlige tap grunnet svikt i interne rutiner, systemsvikt, internt eller eksternt mislighold eller andre operasjonelle hendelser. Administrasjonen vurderer løpende om eksisterende kontrolltiltak er tilfredsstillende for å avdekke og hindre tap som følge av operasjonell risiko.

Styret og ledelsen er av den oppfatning at det er iverksatt gode tiltak som sikrer en tilfredsstillende styring og kontroll for håndtering av operasjonell risiko i selskapets nåværende form.

Likviditetsrisiko

Porteføljen har en forventet gjennomsnittlig løpetid på 3-4 år hvilket medfører at selskapet til enhver tid har god likviditetstilgang i form av innbetalinger fra kunder. Selskapets utlån til kunder finansieres i dag ved lån og trekkrettigheter hos banker samt obligasjonslån i det eksterne gjeldsinvestormarkedet. Selskapet har som del av ICAAP gjort vurdering knyttet til likviditet- og finansieringsrisiko (ILAAP).

Likviditetsrisiko knytter seg i hovedsak til to elementer; *refinansieringsrisiko* og *prisrisiko*.

Med *refinansieringsrisiko* menes risikoen for ikke å være i stand til å refinansiere gjeld etter hvert som den forfaller, eller ikke ha evne til å finansiere en økning i eiendeler.

Med *prisrisiko* menes risikoen for ikke å være i stand til å refinansiere forpliktelser uten at det oppstår ekstraomkostninger i form av ekstra dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres.

Refinansieringsrisiko er ivaretatt gjennom at styret i Brage Finans har vedtatt en likviditetsstrategi med overordnede retningslinjene for styring av likviditetsrisiko, herunder styringsmål og styringsrammer. Styringsrammer og styringsmål blir av selskapets styre minimum revurdert årlig. Retningslinjene, herunder mål og rammer, skal sikre at selskapet til enhver tid har tilstrekkelig stabil og langsiktig finansiering. De gir også spesifikke minimumsmål-/rammer for diversifisering av finansieringskilder samt diversifisering av forfallstruktur på innlån.

Prisrisiko er ivaretatt gjennom årlig prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (ICAAP). Prisrisiko er et viktig parameter når selskapet i ICAAP vurderer kapitalbehov i et framoverskuende perspektiv i en stressituasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag.

Markedsrisiko

Selskapet har ikke aksjeportefølje eller valutaportefølje. Per 31.12.2019 har Brage Finans 281 millioner kroner i bankinnskudd, samt 105 millioner kroner i LCR- vektete verdipapirfond. Bankinnskuddet vil bli omsatt i leasing- og låneporteføljen. Investeringer i LCR holdes for å til enhver tid overholde gjeldende regelverk for minstekrav til beholdning av likvide eiendeler, jfr Liquidity Coverage Ratio – LCR. Selskapets LCR investeringer innenfor Nivå 1A eiendeler har etter standardmetoden en kapitalvekting på 0%. Øvrige LCR investeringer i nivå 1B/2A har en kapitalvekting på 10%.

Markedsrisiko for Brage Finans er i hovedsak knyttet til renterisiko. Brage Finans er eksponert for renterisiko gjennom svingninger mellom innlånsrente og utlånsrente. Brage Finans har per 31.12 ingen utlån med fastrente, dvs alle utlån er til flytende rente. Renterisiko knytter seg derfor til tidsperioden fra økning i finansieringskostnaden til denne kan prises inn i engasjementene. Vilårene i kundeavtalene tillater dog prisjusteringer i alle avtaler innen 1-2 måneder.

Valutarisiko

Selskapet er ikke eksponert for valutarisiko pr 31.12.19.

Soliditet/kapitaldekning

I henhold til gjeldende lovverk for finansieringsselskaper er Brage Finans AS pliktig til å minimum årlig gjennomføre en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (ICAAP). Følgende elementer blir vurdert i ICAAP prosessen:

- Kapitalmål og kapitalbehov for Brage Finans
- Risikofaktorer som påvirker Brage Finans
- Analyse av kapitalmål og kapitalbehov ved finansiell framskrivning i et forventet scenario.
- Analyse av kapitalmål og kapitalbehov ved et alvorlig nedgangsscenario

Finanstilsynet fattet i 4. kvartal 2018 vedtak om at Brage Finans skal ha et pilar 2-krav utover minstekrav og bufferkrav som utgjør 2,6% av beregningsgrunnlaget for pilar 1, dog minimum 150 millioner kroner. Pilar 2-kravet treddet i kraft 31. mars 2019.

Brage Finans legger til grunn et totalt kapitalmål for 2019 på 19,1%, herunder mål for kjernekapital på 17,1% og ren kjernekapital på 15,6%.

Brage Finans sin kapitaldekning per 31.12.19 er 21,4%, herunder kjernekapitaldekning på 19,1% samt ren kjernekapitaldekning på 17,4%.

Note 10 Misligholdte og tapsutsatte engasjement

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Misligholdte engasjementer:		
Brutto misligholdte engasjementer	83.810	54.614
Nedskrivninger misligholdte engasjementer	-13.619	-8.712
Netto misligholdte engasjementer, individuelt nedskrevet	70.191	45.902
Tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer:		
Tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer	70.974	25.375
Nedskrivninger tapsutsatte engasjementer	-6.968	-2.821
Netto tapsutsatte engasjement, individuelt nedskrevet	64.006	22.554
Misligholdte engasjementer representerer samlet engasjement til kunder hvor betalingsbetingelsene ikke er overholdt, med mindre forholdene ventes å være forbigående. Engasjementer klassifiseres som misligholdte senest 67 dager etter betalingsforfall.		
Tapsutsatte engasjementer er samlet utlån mot kunder med engasjement som ikke er klassifisert som misligholdte, men det etter en vurdering av verdien av sikkerheter og kundens betjeningsevne er sannsynlighetsovervekt for tap.		
Ved vurdering av nedskrivninger på misligholdte og tapsutsatte engasjement vurderes sikkerheter i finansierte objekter og eventuelle tilleggssikkerheter. Ved leasing er Brage Finans eier av gjenstandene som er finansiert og selskapet har god kompetanse på utvikling i objektenes annenhåndsverdier og realisering av gjenstander.		
Resultatført tap og nedskrivning for kredittrisiko	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Individuelle nedskrivninger:		
Individuelle nedskrivninger 01.01	11.533	10.740
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	988	2.098
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	17.230	4.945
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	-7.436	-4.347
Tilbakeføring ved overtatt eiendeler	-227	-784
Tilbakeføring ved konstaterte tap	-1.500	-1.119
Individuell nedskrivninger	20.587	11.533
Gruppenedskrivninger:		
Gruppenedskrivninger 01.01	15.287	10.444
Periodens nedskrivninger	21.709	15.287
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	-15.287	-10.444
Gruppenedskrivninger	21.709	15.287
	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Periodens resultatført tap:		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	9.054	794
Periodens endring i gruppenedskrivninger	6.423	4.843
Periodens endring i avsetninger på overtatte eiendeler	4.640	1.210
Konstaterte tap i perioden	9.470	13.223
Sum resultatført tap på utlån	29.587	20.070

Note 11 Kapitaldekning

Kapitalbehov og kapitaldekning er beregnet ut fra Basel II regelverkets standardmetode for kredittrisiko og grunnleggende metode for operasjonell risiko.

	31.12.2019	31.12.2018
	NOK 1000	NOK 1000
Sum egenkapital justert for hybridkapital	1.800.651	1.212.372
Immaterielle eiendeler	-31.008	-27.275
Verdijusteringer ved forsvarlig verdsettelse	-105	-63
Sum ren kjernekapital	1.769.537	1.185.034
Hybridkapital	175.000	100.000
Sum kjernekapital	1.944.537	1.285.034
Ansvarlig lånekapital	235.000	170.000
Sum ansvarlig kapital	2.179.537	1.455.034
Vektet beregninggrunnlag kredittrisiko	9.757.359	8.335.198
- herunder Foretak	4.192.325	4.825.198
- herunder Foretak - SMB	1.354.232	-
- herunder Massemarked - SMB	1.536.232	-
- herunder Massemarked - Øvrige	2.560.408	3.414.300
- herunder Institusjoner	61.956	52.450
- herunder Andel i verdipapirfond	7.357	4.200
- herunder Øvrige	44.850	39.050
Vektet beregningsgrunnlag operasjonell risiko-basis metoden	407.887	285.775
Vektet beregningsgrunnlag markedsrisiko	-	-
Totalt vektet beregningsgrunnlag	10.165.246	8.620.973
Kapitaldekning	21,4 %	16,9 %
- herunder kjernekapitaldekning	19,1 %	14,9 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	17,4 %	13,7 %
Uvektet kjernekapitalandel	14,90 %	12,50 %

Brage Finans AS oppfyller kravene til kapitaldekning i henhold til Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter.

Note 12 Forfallstruktur balanseposter

	0-1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall	Total 2019
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Konter og innskudd bank	281.469						281.469
Netto utlån	200.579	607.935	1.770.744	6.923.214	1.757.082	713.340	11.972.895
Rentebærende verdipapirer			105.088				105.088
Immaterielle eiendeler						31.008	31.008
Driftsmidler						19.286	19.286
Andre eiendeler	52.439						52.439
Sum eiendeler	534.486	607.935	1.875.832	6.923.214	1.757.082	763.635	12.462.185
Obligasjonsgjeld		715.000	2.160.000	6.375.000			9.250.000
Gjeld kredittinstitusjoner			400.000	375.000			775.000
Ansvarlig lånekapital					235.000		235.000
Annen gjeld	30.839	100.828	-			94.868	226.535
Egenkapital						1.975.651	1.975.651
Sum gjeld og egenkapital	30.839	815.828	2.560.000	6.750.000	235.000	2.070.518	12.462.185

	0-1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	>5 år	Uten forfall	Total 2018
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Konter og innskudd bank	237.202						237.202
Netto utlån	155.034	482.235	1.410.441	5.366.159	1.352.532	482.083	9.248.484
Rentebærende verdipapirer			62.714				62.714
Immaterielle eiendeler						27.275	27.275
Driftsmidler						8.403	8.403
Andre eiendeler	41.853						41.853
Sum eiendeler	434.089	482.235	1.473.156	5.366.159	1.352.532	517.761	9.625.932
Obligasjonsgjeld		440.000	1.565.000	5.225.000			7.230.000
Gjeld kredittinstitusjoner			200.000	575.000			775.000
Ansvarlig lånekapital					170.000		170.000
Annen gjeld	19.338	71.203	-			48.019	138.560
Egenkapital						1.312.372	1.312.372
Sum gjeld og egenkapital	19.338	511.203	1.765.000	5.800.000	170.000	1.360.391	9.625.932

Brage Finans sikrer tilfredsstillende innlån gjennom utstedelse av obligasjonslån i markedet samt lån og ukommitert trekkfasiliteter hos eierbanker.

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser i balansen måles normalt til virkelig verdi, med unntak av utlån og innlån. Virkelig verdi er beregnet å være lik regnskapsført verdi for utlån og innlån. Regnskapsført verdi er en rimelig tilnærming til virkelig verdi som følge av at alle lån er til flytende rente. Bokført verdi av alle eiendel og gjeldsposter i balansen vurderes derfor i 2019 og 2018 som tilnærmet lik virkelig verdi.

Note 13 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Midlertidige forskjeller		
Finansiell leasing og selskapets egne driftsmidler	301.434	194.971
Forskuddsleie leasing	163.441	270.375
Skattemessig uopptjent inntekt	138.690	113.278
Andre midlertidige forskjeller	-10.058	-9.793
Netto midlertidige forskjeller	593.507	568.831
Underskudd til fremføring	-214.036	-350.562
Grunnlag for utsatt skatt	379.472	218.269
22% utsatt skatt	0	48.019
25% utsatt skatt	94.868	0
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	0	0
Utsatt skatt i balansen	94.868	48.019
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Resultat før skattekostnad	168.231	93.871
Permanente forskjeller	-7.028	-4.232
Grunnlag for årets skattekostnad	161.203	89.639
Endring i midlertidige resultatforskjeller	-24.677	-158.656
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	136.526	-69.016
Endring underskudd til fremføring	-136.526	69.016
Skattepliktig inntekt	0	0
Fordeling av skattekostnaden	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Betalbar skatt på årets resultat	0	0
For mye, for lite avsatt i fjor	0	0
Sum betalbar skatt	0	0
Effekt av endring i skattesats	11.384	-2.183
Endring i utsatt skatt, 23%	0	20.617
Endring i utsatt skatt, 22%	35.465	0
Skattekostnad	46.849	18.434
Betalbar skatt i balansen	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Betalbar skatt i skattekostnaden	0	0
Betalbar skatt i balansen	0	0

Brage Finans har fram til nå benyttet seg av unntak fra plikten til å betale finansskatt på lønn. Fra 2020 kan Brage Finans ikke lengre benytte seg av dette unntaket. Selskapet vil da ilegges en ekstraskatt på lønnsgrunnlaget på 5%. I tillegg vil selskapskattesatsen justeres til 25%. Effekt av endret skattesats fra 22% til 25% medfører en økning i skattekostnad i 2019 med 11,4 millioner.

Note 14 Andre eiendeler

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Til gode merverdiavgift	31.608	11.669
Andre fordringer	353	0
Sum andre eiendeler	31.961	11.669

Note 15 Overtatte eiendeler

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Brutto utlån	23.650	8.418
Individuell nedskrivning	-7.323	-2.684
Antatt realisasjonsverdi	16.327	5.734

Brage Finans har som målsetting å omsette eiendeler raskt, og holde lagerbeholdning på et minimum. Selskapet benytter ikke selv overtatte eiendeler, men avhender objektene gjennom etablerte salgskanaler. Eiendelene er vurdert til til antall realisasjonsverdi etter salgskostnader per 31.12.19. Eiendelene utgjør i hovedsak kjøretøy og transportmidler og vurderes som lett omsettelige.

Note 16 Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

	Avkortning LCR	Risikovekt	2019	2018
Pengemarkedsfond:	%	%	NOK 1000	NOK 1000
Obligasjonsfond	5 %	0 %	31.521	20.775
Obligasjonsfond	12% / 20%	10 %	73.567	41.939
			105.088	62.714

Selskapet har plasseringer i obligasjonsfond for å tilfredstille krav til Liquidity Coverage Ratio (LCR). Fondene balanseføres til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi bokføres over resultatet.

Note 17 Leiefinansieringsavtaler

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Leiefinansieringsavtaler	11.634.231	9.199.064
Forskuddsleie(startleie) fra kunder	-653.491	-530.550
Akkumulerte avdrag	-3.530.614	-2.736.632
Estimerte framtidige salgsgevinster	73.780	57.349
Balanseførte leiefinansieringsavtaler	7.523.906	5.989.231

Selskapet estimerer framtidige forventede salgsgevinster som fordeles linært over kontraktens løpetid. Estimerte salgsgevinster balanseføres som del av utlån slik at utlån reflekterer en tilnærming til amortisert kost.

Note 18 Gjeld til kredittinstitusjoner

	Forfallsdato	Rente	Ramme	Tall i NOK mill Utestående
Lån 1 fra eierbanker	20.06.2020	2,78 %	200	200
Lån 2 fra eierbanker	07.12.2020	2,62 %	200	200
Lån 3 fra eierbanker	09.12.2022	2,53 %	200	200
Nordic investment Bank	16.05.2024	2,66 %	-	175
Ukommiterte trekkfasiliteter hos eierbanker	25.09.2020		600	-
Sum eierbanker		2,65 %	1.200	775

Vektet gjennomsnittlig rente* på selskapets lån fra kredittinstitusjoner ved utgangen av 2019 er 2,65%.

Lån fra Nordic Investment Bank skal tilbakebetales med fire like store avdrag per år fra 16.05.2021-16.05.2024.

Ved utgangen av året har selskapet en ukommitert kredittramme med selskapets aksjonærer på kr 600 mill, hvorav kr 0 mill. er trukket.

Låneavtalene er styrebehandlet og inngått på markedsmessige vilkår.

*Vekting av utestående volum med rente(nibor+margin) per 31.12.19

Note 19 Obligasjongjeld, ansvarlig lånekapital og hybridkapital

Obligasjonsgjeld:						Tall i NOK mill
Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående	
NO0010789902	BRFI15 PRO	27.03.2017	27.03.2020	2,82 %	715	
NO0010819113	BRFI23 PRO	12.03.2018	12.06.2020	2,36 %	560	
NO0010804313	BRFI18 PRO	04.09.2017	04.09.2020	2,53 %	800	
NO0010835515	BRFI29 PRO	31.10.2018	30.10.2020	2,39 %	800	
NO0010810005	BRFI20 PRO	08.11.2017	08.02.2021	2,65 %	700	
NO0010819105	BRFI22 PRO	12.03.2018	12.04.2021	2,49 %	400	
NO0010824089	BRFI24 PRO	07.06.2018	07.06.2021	2,44 %	400	
NO0010831274	BRFI28 PRO	04.09.2018	03.09.2021	2,43 %	800	
NO0010810013	BRFI21 PRO	08.11.2017	08.12.2021	2,75 %	600	
NO0010830516	BRFI27 PRO	21.08.2018	21.02.2022	2,55 %	800	
NO0010851348	BRFI34 PRO	06.05.2019	06.05.2022	2,54 %	800	
NO0010864341	BRFI35 PRO	23.09.2019	23.09.2022	2,54 %	675	
NO0010835770	BRFI30 PRO	07.11.2018	07.11.2022	2,71 %	800	
NO0010842701	BRFI31 PRO	06.02.2019	06.02.2023	3,05 %	400	
Sum				2,58 %	9.250	

Vektet gjennomsnittlig kupongrente* på selskapets obligasjoner ved utgangen av 2019 er 2,58%.

Alle selskapets obligasjoner er etablert i norske kroner og uten særskilt sikkerhet til dekning av obligasjonene.

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måneders nibor + margin. Obligasjonene er uten avdrag.

*Vekting av utestående volum med kupongrente(nibor+margin) per 31.12.19

Ansvarlig lån:						Tall i NOK mill
Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående	
NO0010744907	BRFI08 PRO	09.09.2015	09.09.2025	4,52 %	45	
NO0010766694	BRFI13 PRO	07.06.2016	07.06.2026	5,57 %	50	
NO0010823750	BRFI26 PRO	06.06.2018	06.06.2028	4,22 %	75	
NO0010851736	BRFI33 PRO	16.05.2019	16.05.2029	4,11 %	65	
Sum				3,40 %	235	

Vektet gjennomsnittlig kupongrente* på selskapets ansvarlige lån ved utgangen av 2019 er 3,4%.

Alle selskapets obligasjoner er etablert i norske kroner og uten særskilt sikkerhet til dekning av obligasjonene.

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måneders nibor + margin. Obligasjonene er uten avdrag.

Obligasjonene er utstedt for å kunne utgjøre tilleggskapital ved beregning av utsteders kapitaldekning.

*Vekting av utestående volum med kupongrente(nibor+margin) per 31.12.19

Fondsobligasjon:						Tall i NOK mill
Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående	
NO0010806052	BRFI19 PRO	20.09.2017	Evigvarende	6,08 %	100	
NO0010851744	BRFI32 PRO	16.05.2019	Evigvarende	6,06 %	75	
Sum				6,07 %	175	

Vektet gjennomsnittlig kupongrente* på selskapets fondsobligasjon ved utgangen av 2019 er 6,07%.

Alle selskapets obligasjoner er etablert i norske kroner og uten særskilt sikkerhet til dekning av obligasjonene.

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måneders nitor + margin. Obligasjonene er uten avdrag.

Fondsobligasjonen tilfredstiller kravene i EUs CRR regelverk og inngår i selskapets kjernekapital.

Obligasjonen kan ikke kreves innfridd av obligasjonseiere, og utsteder kan ikke innfri obligasjonen uten samtykke fra Finanstilsynet.

Obligasjonen er balanseført som del av egenkapital. Utbetalte renter bokføres mot annen egenkapital.

*Vekting av utestående volum med kupongrente(nitor+margin) per 31.12.19

Note 20 Annen gjeld

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Leverandørgjeld	4.491	3.729
Sum annen gjeld	4.491	3.729

Note 21 Avsetninger påløpte kostnader og forpliktelser

	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Avsetning lønn- og pensjonsforpliktelser etc.	13.196	11.823
Avsatt, ikke utbetalt provisjon	24.905	26.037
Periodiserte etableringsinntekter	21.121	11.098
Påløpte renter	34.301	15.525
Påløpte kostnader	6.772	6.314
Andre avsetninger	534	405
Sum avsetning påløpte kostnader og forpliktelser	100.828	71.203

Note 22 Poster utenom balansen

Selskapet har innvilget rammeavtaler til kunder på totalt 974 millioner kroner som per 31.12.19 er ubenyttet.

Brage Finans har rett til å si opp rammeavtaler, eller reprise rentevilkår ved endring i den underliggende økonomiske situasjon hos kunde eller ved irregulære markedsmessige forhold i det norske eller internasjonale markedet, eller forhold som på annen måte påvirker Brage Finans sin tilgang på likviditet eller kapital.

Note 23 Bundne midler

Bundne midler	2019	2018
	NOK 1000	NOK 1000
Husleiegaranti/Depositum	3.641	3.601
Skattetrekksmidler	2.292	2.158
Sum bundne midler	5.934	5.759

Note 24 Egenkapital

Årets endring i egenkapital	Aksjekapital	Overkurs	Hybridkapital	Annen egenkapital	Sum
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Egenkapital 01.01.19	318.432	706.626	100.000	187.314	1.312.372
Kapitalforhøyelse, kontantinnskudd	91.634	383.366	0	0	475.000
Utstedelse fondsobligasjon	0	0	75.000	0	75.000
Renter og omkostninger fondsobligasjon	0	0	0	-8.104	-8.104
Årets resultat	0	0	0	121.382	121.382
Egenkapital 31.12.19	410.066	1.089.992	175.000	300.593	1.975.651

Note 25 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på kr 410.065.647 består av 136.688.549 aksjer á kr 3,00

Oversikt over aksjonærene pr.	2019		2018	
	Antall	Eierandel	Antall	Eierandel
Sparebanken Vest	68.330.604	49,99 %	56.649.121	49,99 %
Sparebanken Sør	28.388.442	20,77 %	17.597.843	15,53 %
Helgeland Sparebank	11.731.894	8,58 %	11.731.894	10,35 %
Fana Sparebank	7.302.473	5,34 %	10.976.053	9,69 %
Haugesund Sparebank	4.245.332	3,11 %	3.519.570	3,11 %
Voss Sparebank	2.986.006	2,18 %	2.346.380	2,07 %
Flekkefjord Sparebank	2.769.183	2,03 %	1.994.421	1,76 %
Skudenes & Aakra Sparebank	2.509.542	1,84 %	1.994.421	1,76 %
Søgne & Greipstad Sparebank	2.278.449	1,67 %	1.759.784	1,55 %
Luster Sparebank	2.170.040	1,59 %	1.583.807	1,40 %
Lillesands Sparebank	2.066.184	1,51 %	1.583.807	1,40 %
Etne Sparebank	1.910.400	1,40 %	1.583.807	1,40 %
Totalt antall aksjer	136.688.549	100 %	113.320.908	100 %

Alle aksjene har lik stemmerett.

Note 26 Avtaler med nærstående parter

	2019	2018
	NOK 3000	NOK 3000
Resultatregnskap:		
Renteinntekter på ordinære bankinnskudd	3.168	2.809
Rentekostnader på lån fra eierbanker	-14.897	-14.943
Gebyrer og provisjonskostnader	-32.118	-26.422
Andre driftskostnader	-1.592	-1.364
Netto driftsinntekter/kostnader nærstående parter	-45.440	-39.921
Balanse:		
Kontanter og innskudd i kredittinstitusjoner	281.469	237.202
Sum Eiendeler nærstående parter	281.469	237.202
Påløpte kostnader og avsetninger	14.888	17.043
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	600.000	600.000
Sum Gjeld nærstående parter	614.888	617.043
Ikke balanseførte poster:		
Ukommitert kredittramme hos aksjonærer, uopptrukket.	600.000	600.000
Selskapet har bankinnskudd hos en av sine aksjonærer med tilhørende renteinntekter i resultatregnskap.		
Selskapet har låneavtaler med sine aksjonærer med tilhørende rentekostnader i resultatregnskapet.		
Selskapet har distribusjonsavtale med sine aksjonærer. I henhold til disse avtaler betaler Brage Finans provisjon og gebyrer.		
Alle avtaler med nærstående parter er inngått på markedsmessige vilkår.		
I tillegg har selskapet en husleieavtale (2019 kostnadsført mnok 4,18) mot et eiendomsselskap der Sparebanken Vest er aksjonær.		

Note 27 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for avlagt regnskap.

Note 28 Beskrivelse av IFRS 9

Fra 01.01.2020 implementeres IFRS 9 som erstatter dagens IAS 39. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. For Brage Finans vil den største endringen av IFRS 9 implementering være knyttet til beregningsmetode for nedskrivninger av utlån.

Overgangsregler

Brage Finans benytter seg av overgangsbestemmelser som tillater å ikke omarbeide sammenligningstall. Selskapet har utarbeidet en åpningsbalanse per 01.01.20 som om prinsippene etter IFRS 9 alltid har vært anvendt. Virkning av de nye prinsippene i åpningsbalansen for 2020 innregnes mot annen egenkapital per 01.01.2020.

Endringer i regnskapsprinsipper

a) Kategorisering

IFRS9 innebærer innføring av følgende nye målekategorier for finansielle eiendeler og finansiell gjeld som er gjeldsinstrumenter:

1. Amortisert kost

Instrumentene som inngår i denne målekategorier er instrumenter som holdes i en forretningsmodell der man har som formål å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, samt at disse kontantstrømmene bare utgjør betaling av rente og hovedstol.

Brage Finans benytter denne målekategorien for følgende hovedposter:

- Utlånsmasse med flytende rente
- Fordringer på kredittinstitusjoner samt kontanter og fordringer på sentralbanker
- Finansiell gjeld med flytende rente

2. Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultatregnskap(FVOCI)

Instrumentene som inngår i denne målekategorier er de hvor man har som formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og å selge instrumentet. Kontantstrømmene skal også her bare utgjøre betaling av rente og hovedstol. Instrumentene måles til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultatregnskap (OCI) med renteinntekt og eventuell nedskrivning ført i det ordinære resultatet. Dvs. at instrumentet balanseføres til virkelig verdi, renter og nedskrivning for kreditt-tap føres i det ordinære resultatet tilsvarende som om instrumentet hadde vært målt til amortisert kost måling, mens øvrige verdiendringer føres over utvidet resultatregnskap.

Brage Finans har i dag ingen finansielle eiendeler som klassifiseres i denne kategorien.

3. Virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVPL)

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Dette vil typisk være instrumenter som inngår i tradingporteføljer, porteføljer som styres, måles og rapporteres til ledelsen på virkelig verdi-basis og porteføljer med for stort omfang av salg til å falle inn i en av de to øvrige forretningsmodellene.

Selskapets likviditetsportefølje inngår i denne kategorien.

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen.

b) Tapsnedskrivning

Etter IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder både for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultatregnskap.

Måling av avsetning for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden opprinnelig innregning. Ved førstegangsinnregning og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden.

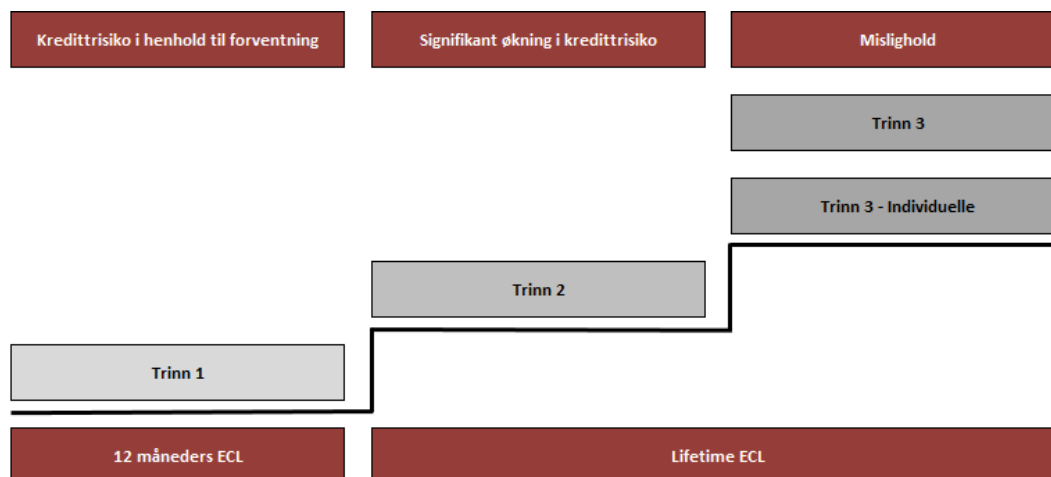
Note 29 Beskrivelse av nedskrivningsmodell etter IFRS 9

Denne note beskriver selskapets modell for nedskrivning av utlån vurdert til amortisert kost.

Selskapet har utarbeidet et rammeverk for å beregne nedskrivninger i henhold til krav i IFRS 9. Modellen beregner forventet tap(ECL) på avtalenivå for alle selskapets produkter.

Kriterier for gruppering av avtaler i ulike trinn.

I henhold til IFRS 9 skal en utlånsavtale kategoriseres i tre kategorier/trinn etter prinsippet om signifikant økning i kredittrisiko. I figuren under illustreres de forskjellige trinnene i modellen, og forflytningen mellom disse.

Figur 1: Oversikt - Kategorisering av trinn

Trinn 1: Det første trinnet vil være startpunktet for samtlige avtaler i Brage Finans der tapsnedskrivningsmodell skal anvendes. I dette trinnet samles avtaler uten vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning. Avsetning settes lik 12 måneders forventet tap.

Trinn 2: I trinn 2 plasseres avtaler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko. I dette trinnet beregnes det en avsetning som tilsvarer forventet tap over gjestående levetid («Lifetime ECL»).

Ved vurdering av om en avtale har hatt vesentlig økning i kredittrisiko skiller selskapet på om det gjelder en bedriftsmarkeds(BM)- eller privatmarkeds(PM) kunde. Dette skyldes blant annet at alle BM-engasjement rescors kvartalsvis og blir tildelt en ny PD-verdi. Privatkunder scores derimot kun ved avtaleinngåelse og derfor benyttes andre måleparameter som indikatorer for vesentlig økning i kredittrisiko.

Vesentlig økning i kredittrisiko er for avtaler mot bedriftsmarkedet definert som en hendelse der avtaler har en absolutt økning i PD som overstiger fastsatte grenseverdier og/eller avtaler har en relativ endring i risikoklasser som overstiger definerte terskelverdier.

For avtaler mot privatmarkedet er vesentlig økning i kredittrisiko definert som hendelser der avtalen har fått egenerfaringsstatus «Dårlig».

For både bedriftsmarked og privatmarked vil en avtale ha vesentlig økning i kredittrisiko dersom avtalen er forfalt med mer enn 30 dager.

Trinn 3 – Modell og individuelt:

A) Trinn 3 - Modell: Dersom en avtale i tillegg innehar objektive bevis på tap grupperes de i trinn 3, med påfølgende avsetning lik forventet tap over gjenværende levetid. IFRS 9 definerer at en avtale befinner seg i trinn 3 dersom betaling er forfalt med mer enn 90 dager, gitt at det ikke finnes annen framoverskuende informasjon som tilsier at det ikke har vært en vesentlig økning i kredittrisiko. Kriterium for at en avtale blir kategorisert i trinn 3 er mislighold, dvs. PD=100 %.

B) Trinn 3 - Individuelle: Avtaler som vurderes individuelt i trinn 3 vil ikke inngå i de modellmessige beregningene av avsetning til tap. Ved individuell nedskrivning vil alle kundens avtaler blir fjernet fra IFRS 9-modellen uavhengig av hvilket steg avtalene befinner seg i.

Individuelle tapsvurderinger blir gjort for vesentlige engasjement på WatchList hvor det foreligger kvalitative objektive indikasjoner på at det har inntruffet en eller flere hendelser siden førstegangsinnregning av eiendelen, og som forventes å innebære en risiko for redusert betjeningsevne. Det er en kvalitativ vurdering av objektive indikasjoner, i motsetning til tapsmodellens kvantitative objektive bevis.

Hendelser som kan være kvalitative objektive indikasjoner på verdifall kan være, men begrenser seg ikke til:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse som følge av finansielle problemer
- Antatt sannsynlig at debitor inngår gjeldsforhandling eller tatt under konkursbehandling

I disse tilfellene vil det bli anvendt skjønn både i vurdering av objektive indikasjoners påvirkning av betjeningsevne og estimering av potensiell tapsstørrelse. Gjennomføring av selskapets tapsvurderinger vil være et resultat av en prosess som involverer informasjon innhentet av Salgsorganisasjonen og Spesialengasjement samt eventuell innhenting av eksterne ekspertvurderinger (eksempelvis takster og verdivurderinger).

Selskapet legger til grunn følgende kriterier for fordeling av avtaler i trinn 2 og trinn 3:

	BM	PM
Økt kredittrisiko ved endring i PD/risikoklasse	Trinn 2	N/A
Forfall > 30d	Trinn 2	Trinn 2
Egenerfaring= Dårlig	N/A ³	Trinn 2
Forfall > 90d	Trinn 3	Trinn 3
Status = Inkasso	Trinn 3	Trinn 3

ECL – beregning av forventet tap

Under IFRS 9 skal estimat på forventet tap være et forventingsrett estimat på balansedagen med «point-in-time»-estimat for PD(Probability of default) og nøytrale anslag for LGD(Loss given default) og EAD (Exposure at default) frem i tid.

a) Probability of default(PD)

For avtaler i trinn 1 krever IFRS 9 at det beregnes et 12 måneders forventet tap, ved bruk av 12 måneders «point-in-time»-PD.

For avtaler som har migrert til trinn 2 skal det avsettes for forventet tap over hele avtalens levetid. Med andre ord må det benyttes en livstids-PD som tar hensyn til framtidige økonomiske forhold innenfor avtalens levetid.

Selskapet benytter i dag scoremodeller fra Bisnode som grunnlag for beregning av 12 måneders PD. Selskapet har valgt å ta utgangspunkt i dagens 12-måneders PD for å beregne livstids-PD. Dette gjennomføres ved å dekomponere det forventede tapet i flere 12- måneders perioder fram i tid (PD-baner). Ved dekomponering av framtidige 12-måneders tap skal framtidige økonomiske forhold tas hensyn til. Selskapet har løst dette ved å dele utlånsporteføljen inn i 8 BM bransjer og 1 PM bransje, der man beregner en årlig fremskrevet PD (Forward-PD) for bransjen med utgangspunkt i unike makrovariabler for hver bransje. 12 måneders PD for den enkelte avtale justeres deretter hvert år med en kalibreringsfaktor basert på utviklingstrekk for bransjen den tilhører.

b) Loss given default(LGD)

Selskapet anvender i IFRS 9 Finanstilsynets referansemodell for LGD der sikkerhetsdekning, tilfriskning og gjenvinning av usikret del er de viktigste elementene.

Sikret og usikret del av avtale i IFRS 9-modellen er beregnet ved å benytte framskrevet depotverdi som andel av restgjeld fra avtalens betalingsplan. Depotverdier beregnes automatisk i selskapets systemer med bakgrunn i opplysninger som er registrert på gjenstanden, behandlingsregler og depotsatser.

c) Exposure at default(EAD)

EAD (exposure at default) representerer forventet eksponering ved mislighold. For leasing og nedbetalingslån er EAD lik utestående saldo (restgjeld). For slike avtaler blir EAD frem i tid estimert ved å følge avtalt nedbetalingsplan.

Modellberegning

Basert på inndeling av avtaler i ulike steg, anvendelse av fremadskuende misligholdssansynligheter (PDbaner) og kalkulering av LGD med basis i sikret del av engasjementet og sannsynligheter for tilfriskning og gjenvinning, beregnes forventet tap i selskapets tapsavsetningsmodell. Tap per år beregnes i prinsippet ved modellert eksponering x PD x LGD for hvert år. Tapene diskonteres med effektiv rente på instrumentene tilbake til rapporteringstidspunkt og summeres. Videre beregnes en vektet sum av beregningen per scenario.

Note 30 Effekter av overgang til IFRS 9

Brage Finans har foretatt en vurdering av alle finansielle eiendeler og gjeld etter de nye klassifiseringsprinsippene i IFRS 9. De nye reglene forventes ikke å medføre vesentlige endringer i klassifisering og måling i forhold til dagens praksis. Overgangen kan oppsummeres i følgende tabeller:

	Klassifisering	Bokført verdi IAS 39	Reklassef.	Ny måling	Bokført verdi IFRS 9
Finansielle eiendeler:					
Kontanter og innskudd i kredittinstitusjon	Amortisert kost	281.469			281.469
Utlån til kunder	Amortisert kost	11.972.895	8.245	-5.509	11.975.632
Rentebærende verdipapirer	Virkelig verdi over resultat	105.088			105.088
Andre finansiell eiendeler	Amortisert kost	71.725	-8.245		63.480
		12.431.177	-	-5.509	12.425.668
Finansiell gjeld:					
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	Amortisert kost	775.000			775.000
Obligasjonsgjeld	Amortisert kost	9.250.000			9.250.000
Ansvarlig lånekapital	Amortisert kost	235.000			235.000
Annen finansiell gjeld	Amortisert kost	131.667			131.667
		10.391.667	-	-	10.391.667

Opptjente ikke forfalte renter fra utlån til kunder har blitt reklassifisert fra andre eiendeler til utlån til kunder.
Ny måling av ECL etter IFRS 9 har økt avsetninger til tap med kr 4,75 millioner, hvilket gir en reduksjon i netto utlån til kunder.

Overgangen til IFRS 9 har gitt følgende effekter på tapsavsetning og egenkapital:

	Individuelle tapsavs.	Gruppe- tapsavs.	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Utlån til kunder						
Tilbakeføring avsetninger 31.12.19	20.587	21.709				42.297
Ny ECL beregning etter IFRS 9			-13.731	-7.366	-26.708	-47.805
ECL 01.01.20	20.587	21.709	-13.731	-7.366	-26.708	-5.509

Endring i egenkapital ved innføring av IFRS 9	Aksjekapital	Overkurs	Hybridkapital	Annen egenkapital	Sum
	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000	NOK 1000
Egenkapital 31.12.19	410.066	1.089.992	175.000	299.890	1.974.948
Endring som følge av ny ECL måling kunder	0	0	0	-5.509	-5.509
Skatteeffekt av ny ECL måling	0	0	0	1.377	1.377
Egenkapital 01.01.20	410.066	1.089.992	175.000	295.759	1.970.817

Revisors beretning

Til generalforsamlingen i Brage Finans AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Brage Finans AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 121 382 tusen. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslø	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Årendal	Hamar	Skien	Trondheim
Bergen	Haugesund	Søndefjord	Tynset
Bodø	Knaresvik	Sandnessjøen	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Stavanger	

å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Revisors beretning - 2019
Brage Finans AS

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 27. januar 2020
KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor

Brage Finans AS

Postadresse: Postboks 7780, 5020 Bergen
Besøksadresse: Jonsvollsgaten 2, 5011 Bergen

www.brage.no

Jack Iversen

Administrerende Direktør

M +47 414 491 72

e-mail: jack.iversen@brage.no

Bodil Huus Bolstad

Økonomi- og Finansdirektør (CFO)

M +47 90 26 51 59

e-mail: bodil.huus.bolstad@brage.no